

6 Helse og velferd

Stavanger kommune har som mål at flest mulig har et aktivt liv og klarer seg selv best mulig. Innbyggere som trenger det, skal få helse-, sosial- og omsorgstjenester av god kvalitet. Omstilling blir sentralt i planperioden. Både tjenesteinnhold og arbeidsmåter må endres, slik at resultatet blir bedre og billigere tjenester. Flere brukere med behov for omfattende helse- og omsorgstjenester stiller nye krav til kapasitet og kompetanse i tjenestene. Fortsatt høy arbeidsledighet og et økende antall langtidsledige må møtes med samordnet innsats fra stat og kommune.

6.1 Innledning

6.2 Helse- og sosialkontor

6.3 Helsehuset

6.4 Alders- og sykehjem

6.5 Hjemmebaserte tjenester

6.6 Stavanger hjemmehjelp

6.7 Bo og aktivitet psykisk helse (BOA psykisk helse)

6.8 Bo og aktivitet Nord og Sør (BOA Nord og Sør)

6.9 Fysio- og ergoterapitjenesten

6.10 Tekniske hjemmetjenester

6.11 Rehabiliteringsseksjonen

6.12 Dagsenter og avlastning

6.13 Nav-kontorene

6.14 Boligkontoret

6.15 OBS-team

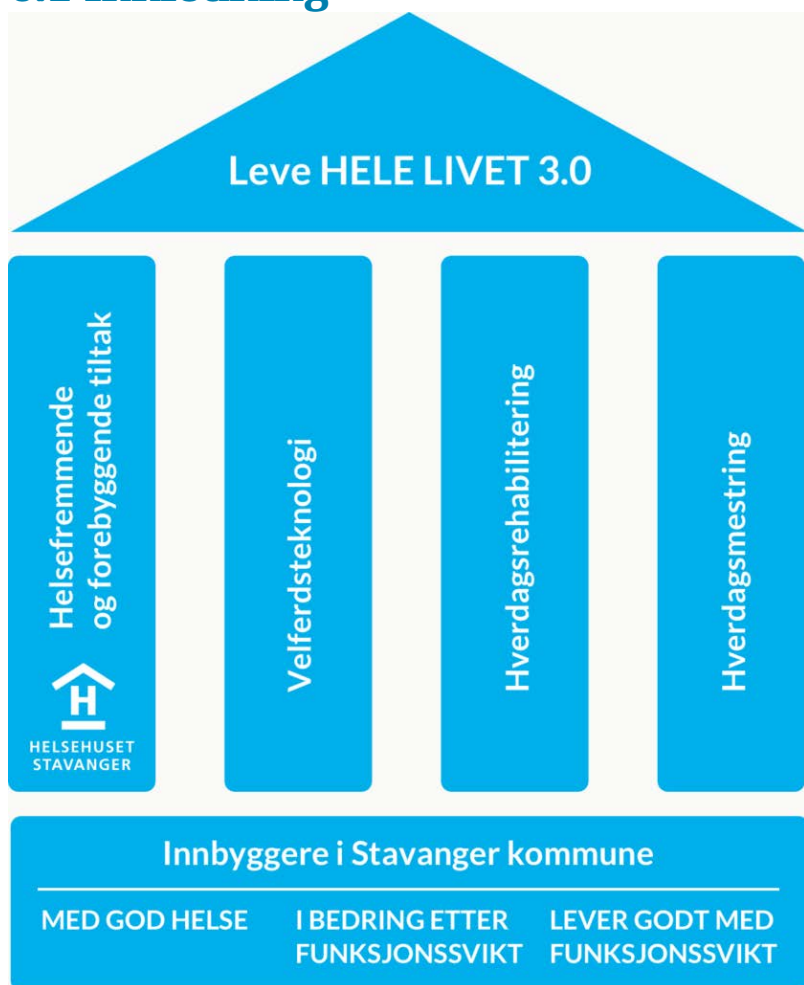
6.16 Arbeidstreningseksjonen

6.17 Flyktningseksjonen

6.18 Krisesenteret

6.19 Stavanger legevakt

6.1 Innledning

Figur 6.1 Leve HELE LIVET 3.0

Leve HELE LIVET

Omstillingsprosjektet Leve HELE LIVET skal styrkes ytterligere i planperioden. Dette gjøres ved å utvide satsingen til flere brukergrupper, uavhengig av alder. Stavanger kommune har som mål at flest mulig har et aktivt liv og klarer seg selv best mulig. Satsingen innebærer en vridning i måten kommunen leverer helse-, sosial- og omsorgstjenester på, og en videre utvikling av de ansattes kompetanse til å jobbe med hverdagsrehabilitering og egenmestring. Målet er å gi bedre, men også billigere, tjenester.

Stavanger kommune må innrette tjenestene for å møte veksten i antall eldre som kommer etter 2020. Med velstandsøkningen har de eldre stadig bedre helse og bedre tilrettelagt bolig. Bedre personlig økonomi og tilgang til hjelpemidler gir større muligheter for å klare seg selv i egen bolig. Helse- og omsorgstjenestene må understøtte viljen og evnen til aktivitet og egenmestring. Dette skjer best utenfor institusjon.

Helse- og sosialkontorene har en sentral rolle i å systematisk kartlegge hvilke brukere som kan nyttiggjøre seg tiltak som støtter dem i å bli selvhjulpne. Det blir en prioritert oppgave å utrede rehabiliteringsbehov og rehabiliteringspotensial før det iverksettes permanente tiltak som kompenserer for tap av funksjonsevne. Kommunens tjenester må også motivere brukere og pårørende til å ta imot tilbud om hverdagsrehabilitering, opplæring og økt bruk av velferdsteknologi.

Nåværende plandokument for omsorgstjenesten, Omsorg 2025, revideres og erstattes av Temaplan for helse-, sosial- og omsorgstjenesten og Plan for Omsorgsbygg i 2018. Temaplanen skal gi overordnede føringer for utviklingen av tjenestene i årene fremover. Plan for omsorgsbygg skal beskrive behov for institusjoner og boliger med heldøgns

omsorgstjenester fram mot 2030.

Tjenesteutvikling for mennesker med rus- og psykiske lidelser (ROP)

Stavanger kommune har de siste 10 årene hatt stor oppmerksomhet på brukere med ROP-lidelser. For en del av disse er det krevende å finne tiltak som har positiv effekt. Dette gjelder ikke bare Stavanger, men alle kommuner og samarbeidspartnere (spesialisthelsetjenesten, politi, brannvesen etc). Det er behov for å gjennomføre forskning og utvikling som kan bidra til ny praksis for brukere med ROP-lidelser. Målsettingen vil være å utvikle nye måter å tilnærme seg disse brukerne på og å identifisere juridiske og organisatoriske hindringer for å gi nødvendig og tilstrekkelig hjelp. Finansiering vil bli vurdert i forbindelse med årsoppgjøret for 2017. Det anslås at det er behov for avsetning på kr 10 mill.

Omstilling av hjemmetjenestene

En viktig oppgave i kommende planperiode er et nytt omstillingsprosjekt innen hjemmebaserte tjenester, som skal legge til rette for en framtidsrettet hjemmetjeneste. Oppgavene i prosjektet er å kartlegge utfordringer, identifisere innsatsområder og komme med anbefalinger knyttet til organisering og arbeidsdeling, nye arbeidsformer og kompetanse og ledelse i hjemmebaserte tjenester. Prosjektet forventes å løpe over to år. Deler av prosjektet vil bli iverksatt etter hvert som de avklares.

Friere faglighet og mindre byråkrati er et politisk initiert, tre-årig prøveprosjekt, som skal gjennomføres i Eiganes og Tasta når helse- og sosialkontoret og de hjemmebaserte tjenestene der samlokaliseres fra årsskiftet 2018/2019. Planlegging av prosjektet vil pågå i 2018, som en del av omstillingsprosjektet i de hjemmebaserte tjenestene.

Velferdsteknologi og digitalisering

Det velferdsteknologiske området er et felt i rask utvikling, med utprøving og pilotering av ulike hjelpemidler og utstyr. Stavangers Strategi for implementering av velferdsteknologi 2014-2017 revideres, og skal følges opp av en konkret handlingsplan i 2018. Målet er at velferdsteknologiske løsninger skal gi økt selvstendighet og egenmestring, og bidra til å utsette eller redusere behovet for kommunale tjenester.

Gevinsten av økt bruk av velferdsteknologi blir todelt: Nye løsninger vil kunne gi økonomisk innsparing etter en periode med oppstartskostnader knyttet til implementering. I tillegg vil løsningene frigi ansatte og ressurser til andre brukerrelaterte oppgaver. Kommunen vil være avhengig av at velferdsteknologi blir en integrert del av helse og omsorgstjenestene, for å redusere behovet for ansatte når tallet på eldre med hjelpebehov øker framover.

Digitalisering er i tillegg til velferdsteknologi et viktig virkemiddel for å frigi kapasitet og møte fremtidens utfordringer innenfor helse- og velferdstjenestene. Stavanger kommune deltar i to digitaliseringsprosjekter sammen med de største kommunene ¹ DigiHelse som skal tilrettelegge for sikker digital dialog mellom brukere/pårørende og de hjemmebaserte tjenestene, og DigiSos som skal utvikle digital søknad om sosialhjelp og sikker digital dialog mellom brukere og sosialtjenesten i Nav. Løsningene skal implementeres i 2018. I tillegg deltar kommunen sammen med Bergen i det nasjonale prosjektet En innbygger – en journal.

Innovasjonspartnerskap innen helse

Stavanger kommune, Innovasjon Norge, Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) og Leverandørutviklingsprogrammet har inngått avtale om å gjennomføre Norges første innovasjonspartnerskap knyttet til utvikling av nye varer og/eller tjenester innen helseområdet. Leve HELE LIVET har gitt gode resultater i hjemmetjenestene – både for innbyggerne og for kommunen som tjenesteleverandør, og innovasjonspartnerskapet tar tilnærmingen med seg inn i heldøgnsomsorgen. Innovasjonsrommet er identifisert til å være et produkt/tjeneste/system som øker aktivisering og egenmestring for bruker i korttidsopphold i sykehjem, som også kan følge bruker til eget hjem. Konkurransen, utvikling

og eventuelt kjøp gjennomføres i starten av planperioden.

Modernisering og tilpasning på sykehjemsområdet

Lervig sykehjem, byens nye, moderne sykehjem tas i bruk i 2018. Sykehjemmet er stort, med 7 etasjer og 123 beboerrom. De fleste avdelingene er for langtidsbeboere. Mosheim og Vålandstunet sykehjem og St. Petri aldershjem flytter inn i Lervig i begynnelsen av 2018 og legges deretter ned. Samtidig blir Haugåstunet sykehjem gradvis gjort om til et sykehjem med bare korttids plasser. I 2018 vil kommunen ha en dekningsgrad for heldøgns omsorg på 24,4 prosent.

Akuttmedisinske tjenester og helsevern

Stavanger legevakt er kommunens fremste øyeblikkelig hjelp- og beredskapsvirksomhet. I planperioden er det et mål å stabilisere driften ved legevakten. God drift sikres gjennom ansatte som har rett kompetanse og langsiktige arbeidsforhold. Dette legger også grunnlaget for å øke servicegraden ytterligere.

Revidert smittevernplan ble vedtatt i mai 2017, og varer til 2019. Smittevernarbeidet i kommunen har som mål å forebygge smittsomme sykdommer og begrense smitteoverføring, både i det daglige og i spesielle situasjoner der alvorlige eller omfattende smittsomme sykdommer rammer befolkningen. Tiltakene i planen følges opp i planperioden. I tillegg skal miljørettet helsevern holde oppmerksomhet på at helsemessige forhold er tilfredsstillende ivaretatt i kommunale bygg og andre lokaler der offentligheten har adgang.

Utviklingshemmede og brukere med behov for ressurskrevende tjenester

Tjenester til mennesker med utviklingshemming og brukere med behov for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester vil kreve økt innsats de kommende årene. Stavanger kommune har en jevn tilvekst hvert år av personer som har behov for bolig og tjenester gjennom et helt voksenliv. Kommunen må møte utviklingen med flere dag- og aktivitetstilbud, økt utbygging og større differensiering i boformer, og høy kompetanse. Potensialet for egenomsorg og mestring er begrenset for noen brukere. Disse brukerne må i stedet ivaretas og sikres gode tjenester gjennom satsing på høy fagkompetanse.

Sysselsetting og sosialhjelp

Selv om arbeidsledigheten ser ut til å flate ut, er langtidsledigheten og særlig arbeidsledigheten blant unge en stor utfordring. Utbetalingene til sosialhjelp og antallet mottakere har økt siden 2015 som en følge av arbeidsledigheten i regionen. Kommunens og statens felles innsats i Nav-kontorene for å få flere i arbeid og aktivitet, vil være avgjørende for å motvirke ytterligere økning i sosialhjelpsutbetalingene. Stavanger kommune skal i 2018 gjennomføre et pilotprosjekt for godt voksne langtidsledige, der formålet er å sikre inntekt i en overgangsperiode under jobbsøking, hindre overgang til helserelaterte ytelser og sørge for tilbud om arbeidsrelatert aktivitet. I tillegg videreføres den økte satsingen knyttet til unge sosialhjelpsmottakere som ble iverksatt i 2017.

Antall langtidsmottakere med forsørgeransvar øker, og disse skal prioriteres for oppfølging mot arbeid, tiltak eller eventuelle trygderettigheter. Langvarig ledighet og svak økonomi øker faren for utenforskap både for de voksne og barna. Barnas situasjon og behov skal gis spesiell oppmerksomhet i de tjenestene som er i kontakt med disse familiene.

Flyktninger og introduksjonsprogram

De siste to årene har Stavanger kommune bosatt godt over 600 flyktninger. I 2018 vil introduksjonsprogrammet ha det høyeste antallet deltakere til nå. Nav-kontorene, Flyktningseksjonen og Johannes læringscenter skal sammen bidra til å styrke arbeidsrettingen i introduksjonsordningen. I 2018 setter rådmannen i gang et prosjekt for at

overgangen fra program til utdanning eller arbeid skal bli bedre. Noen flyktninger vil ha behov for økonomisk bistand i form av sosialhjelp og andre stønadsordninger etter gjennomført introduksjonsprogram. Rådmannen vil følge utviklingen nøye, med mål om at utdanning og arbeid gradvis gir inntekter som fjerner behovet for kommunal bistand.

6.2 Helse- og sosialkontor

Tjenestebeskrivelse

Helse- og sosialkontorene forvalter hovedtyngden av kommunens helse-, sosial- og omsorgstjenester, og er koordi...

Kontorene skal gi råd og veiledning, kartlegge brukernes behov, sørge for forsvarlig utredning av søknader, fatte vedtak og koordinere tjenestene til den enkelte bruker. Brukere med rett på individuell plan skal få tilbud om dette.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Leve HELE LIVET

Stavanger kommune har som mål at flest mulig har et aktivt liv og klarer seg selv best mulig. Vi kaller det Leve HELE LIVET. I planperioden skal Leve HELE LIVET utvides til å gjelde alle brukergrupper uavhengig av alder. Helse- og sosialkontorene skal kartlegge hvilke brukere som kan nyttiggjøre seg tiltak som støtter dem i å bli selvhjulpne, og utrede rehabiliteringsbehov og rehabiliteringspotensial før permanente tiltak som kompenserer for tap av funksjonsevne settes i verk. Helse- og sosialkontorene må motivere brukere og pårørende til å ta i mot nye tjenester som bidrar til egenmestring og økt bruk av velferdsteknologi.

Samarbeidsprosjektet Felles bruker – felles innsats mellom Fysio- og ergoterapitjenesten og hjemmebaserte tjenester bidrar til å sette oppmerksomhet på ressurser og mulige løsninger, slik at brukere kan bli mer selvstendige i hverdagen. Helse- og sosialkontorene skal identifisere brukere med rehabiliteringspotensial til prosjektet.

For alle brukere må helse- og sosialkontorene jevnlig vurdere tjenester og vedtak for å støtte opp om den enkeltes egenmestring. Kontorene må tilrettelegge for best mulig sirkulasjon i korttids plassene ved sykehjemmene, og for reduksjon i ventelistene til langtidsplass.

Digital medisineringsstøtte

Bruk av velferdsteknologiske løsninger er ikke avgrenset til bestemte diagnoser eller aldersgrupper, men i planperioden vil innbyggere i eget hjem bli prioritert. Målet er å utsette behovet for kommunale tjenester og bruke kommunens sykepleierressurser mer effektivt. I 2017 piloteres en teknologiløsning for medisin håndtering – multidosedispensere. I 2018 skal denne løsningen implementeres i hele byen. Multidosedispenserne blir da en ny tjeneste som helse- og sosialkontorene kan tildele som alternativ til hjemmebesøk hos bruker.

Relasjonell koordinering

Relasjonell koordinering defineres som koordinering og kommunikasjon i arbeidsprosesser som går på tvers av faglige funksjoner, avdelinger og organisasjoner. Metoden er særlig relevant for arbeidsprosesser som er preget av:

- 1) gjensidig avhengighet mellom ulike fagprofesjoners utførelse av oppgaven
- 2) høy grad av uforutsigbarhet
- 3) tidspress.

Relasjonell koordinering

Relasjonell koordinering skal prøves ut som metode for å styrke samhandlingen mellom helse- og sosialkontorene og hjemmebaserte tjenester. Metoden prøves ut i et pilotprosjekt i Hillevåg og Hinna i 2017 og 2018. Målet er økt tilfredshet blant brukere og ansatte, og bedre utnyttelse av ressursene.

Tilpasning til tilgjengelige rammer Nye måter å levere tjenestene på og tilpasning til tilgjengelige rammer må kombineres med tettere oppfølging av resultater, for å nå målene med omstillingsarbeidet. Oppdragsbrevet som er innført for helse- og sosialkontorene videreføres i 2018, med konkrete mål og resultatindikatorer for de viktigste satsingsområdene.

Styrke koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering

Koordinerende enhet skal bidra til å sikre helhetlige og koordinerte tilbud til pasienter og brukere med behov for tjenester fra flere fagområder, nivåer og sektorer. Ansvarer omfatter alle pasient- og brukergrupper med behov for langvarige og koordinerte tjenester. I 2018 settes et prosjekt i gang for å styrke helse- og sosialkontorene som koordinerende enhet. Prosjektet skal skape felles forståelse av hva som er koordinerende enhets funksjon og ansvar, samt heve kompetansen blant annet ved opplæring og veiledning.

Tidlig innsats demens

Stavanger kommune gjennomfører i 2017/2018 et prosjekt med tidlig innsats etter at demensdiagnose er stilt. Prosjektet er et samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelse og får midler fra Helsedirektoratet. Målet er at personer med demens skal få en fast koordinator ved helse- og sosialkontorene, som gir oppfølging og tilrettelagt informasjon til bruker og pårørende.

Friere faglighet og mindre byråkrati

Friere faglighet og mindre byråkrati er et politisk initiert, treårig prøveprosjekt som skal gjennomføres i Eiganes og Tasta, når helse- og sosialkontoret og de hjemmebaserte tjenestene samlokaliseres fra årsskiftet 2018/2019. Planlegging og gjennomføring av prosjektet er koblet sammen med det pågående omstillingsprosjektet i kommunens hjemmebaserte tjenester.

Avlastning

Stavanger kommune har fritt brukervalg på avlastningstjenester. Brukerne kan velge mellom én kommunal og én privat leverandør. Ny konkurranse om levering av avlastningstjenester gjennomføres høsten 2017. I henhold til vedtak i kommunalstyret for levekår, settes et øvre tak for den samlede kapasiteten hos kommunal og privat leverandør. For helse- og sosialkontorene innebærer dette en bedre kontroll med kostnadene knyttet til avlastningstjenester.

Heldøgns bo- og omsorgstjenester

Avtalen om kjøp av heldøgns bo- og omsorgstjenester til enkeltbrukere løper ut i 2018. I løpet av året må ny konkurranse gjennomføres. Avtalen vil omfatte heldøgns bo- og omsorgstjenester til voksne personer med alvorlig psykisk sykdom, psykisk utviklingshemming eller andre former for reduserte kognitive funksjoner.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Stavanger kommune har siden 2016 hatt fritt brukervalg på BPA, og brukerne kan velge kommunal eller privat leverandør. Tallet på brukere som velger privat leverandør har økt kraftig siden 2016. Per juli har 52 prosent av BPA-brukerne privat leverandør, mens 48 prosent har kommunal leverandør. Antallet brukere som har brukerstyrt personlig assistanse har økt gradvis, mens tallet på vedtakstimer er omtrent som i 2015.

Forskyvningen fra kommunal til privat leverandør, kombinert med en begrenset økning i antall brukere, har ført til en betydelig utgiftsvekst. Rammen for brukerstyrt personlig assistanse foreslås økt som følge av disse endringene, og

rådmannen vil følge utviklingen nøye. Dersom flere søker om brukerstyrt personlig assistanse som erstatning for ordinære hjemmebaserte tjenester, eller velger privat i stedet for kommunal leverandør, må dette følges av en tilsvarende reduksjon i disse tjenestene.

Housing First

Housing First er en bo-oppfølgingsmodell som gir fleksible og helhetlige tjenester til bostedsløse personer med samtidig ruslidelser og psykiske lidelser. Helse- og sosialkontorene har, i samarbeid med Housing First-teamet ved Hillevåg hjemmebaserte tjenester, valgt ut brukerne som har deltatt i pilotprosjektet. Prosjektet skal evalueres rundt årsskiftet 2017/2018. Brukererfaringer, organisering og arbeidsdeling vil være blant punktene i evalueringen.

Nye finansieringsmodeller

Arbeidet med forenkling av finansieringsmodellene (ABI-modellene) for helse- og omsorgstjenestene fortsetter. Fra 2018 tas en ny finansieringsmodell for avlastningstjenesten i bruk. I løpet av året skal ny finansieringsmodell for hjemmebaserte tjenester utarbeides. Målet er at de nye finansieringsmodellene skal gi større økonomisk forutsigbarhet for utførerne, og mindre administrasjon for både helse- og sosialkontorene og utførerne.

Budsjettramme for Helse- og sosialkontor 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	573 196	573 196	573 196	573 196
	Endringer:				
174	Kommunal avlastning og kjøp fra ekstern leverandør, reduserte utgifter som følge av overflytting til Bjørn Farmannsgate 25	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
175	Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	10 000	10 000	10 000	10 000
176	Ressurskrevende brukere, økt egenandel	5 000	5 000	5 000	5 000
177	Heldøgns- og avlastningsplasser, kjøp	5 000	5 000	5 000	5 000
178	Redusert ramme, driftsutgifter	-200	-200	-200	-200
179	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	2 100	2 100	2 100	2 100
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	587 596	587 596	587 596	587 596

Tabell 6.1 Budsjettramme for Helse- og sosialkontor 2018-2021, tall i 1 000 kr

6.3 Helsehuset

Tjenestebeskrivelse

Helsehuset Stavanger har to kjerneaktiviteter:

1. støtte innbyggerne til å fremme egen helse slik at de kan delta aktivt i samfunnet og bevare livskvaliteten,
2. bygge kompetanse og kunnskap for å utvikle framtidens tjenester.

Helsehuset inneholder frisklivssentral, alkoholveileder, psykologtjeneste, Leve HELE LIVET, velferdsteknologi, sykepleieklinikk og utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester. Helsehuset er også Stavanger kommunes innovasjonsverksted for utprøving av nye måter å jobbe på innen helse og velferd.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Implementering av velferdsteknologi

Stavangers «Strategi for implementering av velferdsteknologi for perioden 2014-2017» revideres, og skal følges opp av en konkret handlingsplan i 2018. Det velferdsteknologiske området er i rask utvikling, med utprøving og pilotering av ulike hjelpemidler og utstyr. Den høye utviklings- og endringstakten innebærer at kommunen har behov for driftsmidler til blant annet leasing av utstyr og andre ressurser. Implementering av nye løsninger har også oppstartskostnader Rådmannen foreslår å sette av driftsmidler, der handlingsplanen skal legge føringer for prioritering av midlene hvert år.

Responscenter for velferdsteknologi

Sandnes, Stavanger, Hå, Lund, Bjerkreim, Gjesdal, Hjelmeland, Randaberg, Rennesøy, Strand, Kvitsøy og Eigersund kommuner har samarbeidet om anskaffelse av velferdsteknologisk plattform og digitale trygghetsalarmer. I forbindelse med utviklingen av tjenestetilbudet har kommunene sett behovet for å endre måten trygghetsalarmer og sensorteknologi responderes på. Muligheten for å bygge opp et interkommunalt velferdsteknologisk responscenter i regionen ble utredet i 2016-2017, men forutsetningene for etablering er ikke til stede foreløpig. Som en midlertidig løsning vil kommunen kjøpe responsentertjeneste fra ekstern leverandør. Helsehuset ved avdeling for velferdsteknologi blir sentral i anskaffelsesprosessen og i det videre arbeidet med lokalisering, aktuelle oppgaver, deltakende kommuner og samarbeidsavtaler.

Avstandsoppfølging Smart Helse Hjemme

Stavanger kommune deltar i en nasjonal utprøving av avstandsoppfølging frem til sommeren 2018. Erfaringer fra prosjektet danner grunnlag for smartbyprosjektet Smart Helse Hjemme. Målet med Smart Helse Hjemme er å utvikle og ta i bruk digitale helsetjenester som supplement eller alternativ til ordinære kommunale helsetjenester. I 2018 skal dialog med markedet gi samarbeid med leverandør om utvikling av plattform for digitale kommunale helsetjenester.

Ambulant rehabilitering

IKART-prosjektet planlegges i to trinn:

1. Gjennomføring av innovasjonsprosess ved bruk av metoden tjenstedesign for utarbeidelse av en modell for IKART. Utarbeide økonomisk modell for interkommunalt samarbeid, etablere samarbeidsstrukturer og avklare roller.

2. Planlegge, søke midler og invitere andre kommuner med for å gjennomføre modellutprøving i prosjektet.

Prosjektet InterKommunalt Ambulant Rehabiliteringsteam (IKART) er organisert under Helsehuset. Fylkesmannen har tildelt Stavanger kommune midler for å gjennomføre IKART-prosjektet. Hensikten med IKART er ambulant klinisk

oppfølging av brukere på individnivå, kompetanseheving på kommunenivå og god samhandling mellom kommunene og Helse Stavanger HF. Prosjektet skal utarbeide en innovativ modell for opprettelse og utprøving av et interkommunalt ambulant team og starter i 2018.

Alkoholveileder

Prosjektet Litt for mye, litt for ofte gir lavterskel rådgiving til personer med usunne alkoholvaner. Kommunen mottar tilskuddsmidler innen kommunalt rusarbeid, fra opptrappingsplanen for rusfeltet, og basert på erfaringene med prosjektet så langt foreslår rådmannen en gradvis innfasing i drift i planperioden.

Psykologtjenesten for ungdom og voksne

For å kunne gi flere brukere et godt tilbud, vil psykologtjenesten for voksne i 2018 dreie tilbudet fra å være et individrettet tilbud til gruppebaserte aktiviteter. Gruppebasert behandling vil bli evaluert i løpet av planperioden. Psykologtjenesten for ungdom flytter til Helsestasjon for ungdom for å styrke det tverrfaglige teamet i et allerede etablert tilbud for målgruppen.

Pårørendearbeid

Prosjektet Pårørendekoordinator finansieres av Helsedirektoratet. Hensikten med pårørendekoordinatoren er å fremme helse og mestring blant pårørende, og å utvikle pårørendearbeidet på systemnivå. Prosjektet varer ut 2018. Erfaringene fra prosjektet skal danne grunnlaget for hvordan pårørendearbeid kan styrkes i Stavanger kommune.

Endring av levevaner

I planperioden skal Frisklivssentralen arbeide for å tilby flere innbyggere støtte til å endre levevaner. For å redusere ventetiden fra henvendelse til oppstart i tilbud, vil Frisklivssentralen i 2018 tilby informasjonsmøter. Etter informasjonsmøtet kan innbyggere raskt komme i gang med kurs og gruppeaktivitet, før de får tilbud om samtale med frisklivsveileder.

Livsstilskolen har vært forankret i helsestasjonstjenesten og Fysio- og ergoterapitjenesten, men finansiert fra Helsehuset. Livsstilskolen flyttes til Helsehuset fra juni 2018.

Forskning

Det pågår flere doktorgradsarbeider ved Helsehuset, og en doktorgrad knyttet til Frisklivssentralen under lupen er forventet ferdig juni 2019. Tre forskningsartikler skal etter planen publiseres i løpet av 2018/2019. Som et resultat av dette prosjektet vil kommunen få verdifulle erfaringer med å drive forskning i kommunal regi.

Forskningskompetansen kan brukes i evaluering av etablerte tjenester og i utvikling av nye i årene framover.

Nye lokaler

Høsten 2017 flytter Helsehuset fra gamle Stavanger sykehus til Badehusgaten 37. I 2018 blir det vektlagt å gjøre Helsehusets tilbud lett tilgjengelig i de nye lokalene. For å ivareta tekniske krav for pasientbehandling flytter sykepleieklinikken inn i Lervig sykehjem i 2018. Den organisatoriske tilknytningen til Helsehuset beholdes.

Budsjettramme for Helsehuset i Stavanger 2018-2021

Linjenr	2018	2019	2020	2021
Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	13 575	13 575	13 575	13 575
Endringer:				
180 Responssenter velferdsteknologi	1 500	2 000	2 000	2 000

Linjenr		2018	2019	2020	2021
181	Nye lokaler, husleie	1 000	1 000	1 000	1 000
182	Redusert ramme	-100	-100	-100	-100
183	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	600	600	600	600
Korrigert netto budsjettramme 2018-2021		16 575	17 075	17 075	17 075

Tabell 6.2 Budsjettramme for Helsehuset i Stavanger 2018-2021, tall i 1000 kr

6.4 Alders- og sykehjem

Tjenestebeskrivelse

Alders- og sykehjemmene skal gi helhetlig pleie, medisinsk behandling og rehabilitering på et forsvarlig etisk og fag...

Aldershjemmene tilbyr langtidsopphold. Sykehjemmene tilbyr langtids-, korttids- og vekselopphold. Sykehjemmene har flere typer spesialplasser: avdeling for yngre personer med en demenssykdom, forsterket skjermet enhet for personer med demens og avdelinger for lindrende omsorg, eldre rusmisbrukere, rehabilitering, korttidsplasser for pasienter som er utskrivningsklare fra sykehuset og øyeblikkelig hjelp-plasser.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Innflytting i Lervig sykehjem

Det nye sykehjemmet har planlagt oppstart av drift fra januar 2018. Sykehjemmet har 123 beboerrom, produksjonskjøkken, 30 dagsenterplasser, legesenter for 4 fastleger, kafé, fysioterapi, sykepleieklinikk, velværebud, frisør og fotpleie.

Når det nye sykehjemmet i Lervig tas i bruk i, skal beboere og ansatte på Vålandstunet, Mosheim sykehjem, St. Petri aldershjem og eventuelt Domkirkens sykehjem flytte over til Lervig.

Vålandstunet og Mosheim sykehjem har kun korttidsplasser. Korttidsoppholdene avsluttes, og brukerne kan reise hjem. Beboere som opptar en korttids seng mens de venter på langtids plass, må flytte med til det nye sykehjemmet. På St. Petri aldershjem må både ansatte og beboere flytte. De 30 aldershjems plassene på St. Petri vil bli omgjort til sykehjems plasser. Det betyr at fra 2018 er antall aldershjem redusert fra tre til to, og antallet plasser i aldershjem blir 64.

Omstilling og tilpasning

Alders- og sykehjemmene har et omstillingskrav i 2018 på kr 17,5 mill., vedtatt i budsjettet for perioden 2017-2020. Dette oppnås ved at netto nye plasser disponeres til eksisterende drift. Det er vedtatt at Domkirkens sykehjem kan flytte inn i Lervig sykehjem. Stiftelsen Domkirkens sykehjem ønsker å utvikle et seniorsenter på tomten på Eiganes basert på avtale med Stavanger kommune. Partene er i forhandlinger om dette, og innflyttingen i Lervig avhenger av resultatet av dette arbeidet.

Kommunens behov for omstilling og effektivisering medfører at sykehjemsrammen reduseres med ytterligere kr 4,2 mill. per år fra 2019. Rehabiliteringstilbudet i Spania ble redusert fra 13 til 6 plasser fra 2016, og oppholdstiden ble samtidig redusert fra seks til fire uker. Rådmannen foreslår å legge ned tilbudet når avtalen med Bærum kommune kan

sies opp fra 2019, og på den måten tilpasse sykehjemsdriften til nye rammer. De aktuelle brukerne kan få opptrening i Stavanger enten som hverdagsrehabilitering eller som rehabiliteringsopphold i sykehjem.

Korttidsplasser i skjermet enhet

Fra 2018 flytter korttidsplassene for demens fra Bergåstjern til Haugåstunet sykehjem. Samtidig økes antallet korttidsplasser for personer med demenssykdom fra 8 til 16 på grunn av økt behov for korttidsplasser i skjermet enhet.

Haugåstunet sykehjem som korttidssykehjem

Fra 2018 skal Haugåstunet sykehjem kun ha korttidsplasser. Langtidsbeboere på Haugåstunet får tilbud om å flytte over til Lervig sykehjem, og langtidsplassene vil gradvis bli gjort om til korttidsplasser. Det er frivillig å flytte over til det nye sykehjemmet. Ingen må flytte hvis de ikke ønsker det.

Når Mosheim sykehjem legges ned, overføres de 20 etterbehandlingsplassene til Haugåstunet sammen med de 7 overgangsplassene på Stokka sykehjem. De 27 plassene blir ny etterbehandlingsavdeling for brukere som kommer direkte fra sykehuset. Samling av disse plassene i én avdeling vil gi en bedre oversikt og mer effektiv drift for kommunen, og samtidig lette samarbeidet med sykehuset ved utskrivinger av pasienter.

Øyeblikkelig hjelp – døgnopphold

I løpet av 2018 vil alle de 16 plassene i avdeling 1 på Stokka sykehjem bli øyeblikkelig hjelp-plasser. Øyeblikkelig hjelp-plassene er et døgntilbud til pasienter med somatiske lidelser og pasienter med psykiske helse- og rusmiddelproblemer.

Drift av Boganes sykehjem

Stavanger kommune skal inngå ny kontrakt for driften av Boganes sykehjem for 4+1+1 år fra 2018. Resultatet av konkurransen kan medføre en virksomhetsoverdragelse.

Overtakelse av Blidensol sykehjem

Rådmannen er i gang med samtaler med Blidensol sykehjem om en overdragelse av virksomheten og kjøp av bygget. Blidensol drives av Pleiehjemsforeningen i Rogaland. En eventuell virksomhetsoverdragelse vil skje i starten av planperioden.

Demenslandsby

I 2016 ble det vedtatt å utarbeide en mulighetsstudie for lokalisering av en demenslandsby. Mulighetsstudien legges fram senhøsten 2017. Oppfølgingen av mulighetsstudien vil pågå i planperioden, og omfanget og innretningen på arbeidet avhenger av hvilket alternativ som vedtas.

Korttidsplassene og hverdagsmestring

Leve HELE LIVET skal være en bærende tilnærming også i sykehjem, og da særlig for brukere med korttidsopphold. Korttidsavdelingene ved to sykehjem skal i 2018 prøve ut aktivitetsmålere for å øke brukerens motivasjon til egenaktivitet og trening. Dette blir et samarbeid mellom sykehjemmene, Fysio- og ergoterapitjenesten og Helsehuset.

Ernæring og måltider

I 2018 skal alle alders- og sykehjemmene legge til grunn at middagsserveringen skjer på sen ettermiddag/tidlig kveld, i tråd med nasjonale råd/anbefalinger. Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester ved Helsehuset skal starte et læringsnettverk knyttet til forebygging og behandling av underernæring i sykehjem. Læringsnettverket starter våren 2018 og varer i ett år. Alle sykehjemmene i Stavanger kommune som ikke allerede har deltatt i

pasientsikkerhetsprogrammets del om underernæring, skal delta.

Lindrende behandling

Flere eldre og mer kunnskap om palliasjon forventes å gi økt etterspørsel etter lindrende behandling i årene som kommer. I dag har kommunen spesialisert lindrende behandling på Boganes og Tasta sykehjem. Stavanger kommune har fått tilskuddsmidler fra HelseDirektoratet til et prosjekt i 2017-2018 som omfatter brukere både hjemme og på sykehjem. Formålet med prosjektet er å få til bedre tverrfaglig samarbeid mellom lege, sykepleier og andre aktuelle fagpersoner ved hjelp av et oppfølgingsteam rundt den enkelte brukeren.

Frivillige i sykehjem

Det er variasjon mellom sykehjemmene når det gjelder frivillig arbeid. Kartlegginger tyder på at frivillighetsarbeidet er lettest å få til der andelen langtidsplasser er stor. I planperioden skal kommunen videreutvikle ordningen med frivillighetskoordinator ved alders- og sykehjemmene, slik at frivillighetskoordinator kan bidra til å rekruttere og beholde frivillige.

Elektroniske tavler

Flere av byens sykehjem har tatt i bruk tavler for å arbeide kontinuerlig med pasientsikkerhet og gode, faglige og trygge tjenester. Tavlene gir en mer systematisk oversikt over hvilke tiltak som bør settes i verk for å redusere risiko. Det settes i gang et arbeid for å utrede bruk av elektroniske tavler. De elektroniske tavlene vil kunne overføre data direkte til pasientjournalen.

Budsjettramme for Alders- og sykehjem 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	818 952	818 952	818 952	818 952
	Endringer:				
135	Omstilling 2018	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
136	Lervig sykehjem	78 700	79 500	79 500	79 500
137	Mosheim sykehjem, avvikle i tråd med vedtatte planer	-33 400	-33 400	-33 400	-33 400
138	St. Petri aldershjem, avvikle i tråd med vedtatte planer	-10 500	-10 500	-10 500	-10 500
139	Vålandstunet sykehjem, avvikle i tråd med vedtatte planer	-27 900	-27 900	-27 900	-27 900
140	Vålandstunet trygghetsavdeling, avvikle fire senger	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
141	Mat til brukere på sykehjem, prisjustering av avtale (Stavanger byggdrift KF)	900	900	900	900
142	Boganes sykehjem, prisjustering iht. driftsavtale	1 500	1 500	1 500	1 500
143	Private ideelle sykehjem, prisjustering iht. driftsavtale	1 200	2 400	3 600	4 800
144	Egenbetaling på sykehjem, justering	5 000	5 000	5 000	5 000
145	Redusert ramme, avvikle Spania-plasser	0	-4 200	-4 200	-4 200
146	Redusert ramme, driftsmidler til dagsenter Lervig utgår som følge av at Domkirken sykehjem kan flytte inn egen drift i lokalene	-900	-900	-900	-900
147	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	19 600	19 600	19 600	19 600

Linjenr	2018	2019	2020	2021
Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	834 452	832 252	833 452	834 652

Tabell 6.3 Budsjettramme for Alders- og sykehjem 2018-2021, tall i 1 000 kr

6.5 Hjemmebaserte tjenester

Tjenestebeskrivelse

Hjemmebaserte tjenester skal utføre helse- og omsorgstjenester i hjemmet til avtalt kvalitet, og slik at brukerne kl...

Hovedmålet er å gi rett hjelp på rett plass til rett tid av rett person. Hjemmebaserte tjenester omfatter bistand i private hjem, i bofellesskap for eldre, i bofellesskap for personer med demenssykdom og i bofellesskap for personer med fysisk funksjonshemming.

Hjemmebaserte tjenester drifter også aktivitetssentre for mennesker med psykiske lidelser, demens og fysisk funksjonshemming.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Omstilling av hjemmetjenestene

En viktig oppgave i kommende planperiode er det store omstillingsprosjektet innen hjemmebaserte tjenester. Mandatet for prosjektet ble politisk vedtatt våren 2017. Omstillingsprosjektet skal legge til rette for en framtidsrettet hjemmetjeneste som er bedre for brukerne og billigere for kommunen. Oppgavene i prosjektet er å kartlegge utfordringer, identifisere innsatsområder og komme med anbefalinger knyttet til organisering og arbeidsdeling, nye arbeidsformer, og kompetanse og ledelse i hjemmebaserte tjenester.

Ett av innsatsområdene vil være å vurdere tjenesteinnhold og forbedre samhandlingen mellom de ulike tjenestene som gis til brukere som bor hjemme. Organisering av og innhold i tjenester som dagsenter, aktivitetssenter og praktisk bistand vil bli vurdert tidlig i prosjektperioden.

For å sikre en hensiktsmessig gjennomføring av omstillingsprosjektet, er leveransene delt inn i to faser. Fase 1 omfatter utarbeidelse av rapport med utredning og anbefalinger. Fase 2 omfatter utarbeidelse av implementeringsplan. Prosjektet forventes å løpe over to år. Enkelte deler av prosjektet vil kunne iverksettes underveis i prosjektperioden.

Friere faglighet og mindre byråkrati

Friere faglighet og mindre byråkrati er et tre-årig prøveprosjekt som skal gjennomføres i en av de fire bydelene. Prosjektet er politisk initiert. Prosjektet har til dels sammenfallende målsettinger med omstillingsprosjektet. For å sikre en helhetlig tilnærming og hensiktsmessig bruk av ressurser, er oppfølgingen av prøveprosjektet lagt inn i mandatet til omstillingsprosjektet. Samlokalisering av et bestillerkontor og en virksomhet i hjemmebaserte tjenester er en forutsetning for prøveprosjektet. Planen er å starte opp når Eiganes og Tasta helse- og sosialkontor og Eiganes og Tasta hjemmebaserte tjenester samlokaliseres fra årsskiftet 2018/2019.

Ny finansieringsmodell

Forenkling, forbedring og effektivisering av finansieringsmodeller innenfor levekårsområdet har vært et satsingsområde de siste årene. Arbeidet med å utarbeide ny finansieringsmodell for hjemmebaserte tjenester starter

opp våren 2018.

Leve HELE LIVET

Leve HELE LIVET-satsingen utvides til å gjelde alle innbyggere, uavhengig av alder. Hjemmebaserte tjenester vil i kommende planperiode ha en viktig rolle for at flere brukergrupper opplever hverdagsmestring.

I 2018 skal e-læring i hverdagsmestring tas i bruk for ansatte i hjemmebaserte tjenester. Dette vil sammen med undervisningspakker, film og informasjonsmateriale danne grunnlaget for en helhetlig kompetansepakke. Virksomhetene får da ulike virkemidler til å heve kompetansen på hverdagsmestring. Det skal jobbes videre med å sikre at den økte kunnskapen blir satt ut i praksis slik at den kommer brukeren til gode.

Samarbeid på tvers

Samarbeidsprosjektet Felles bruker – felles innsats mellom hjemmebaserte tjenester og Fysio- og ergoterapitjenesten videreføres i 2018. Erfaringer viser at den tverrfaglige tilnærmingen bidrar til at brukerens potensial kommer bedre fram. Sammen ser man flere muligheter og løsninger, slik at brukere blir mer selvstendige i hverdagen. I planperioden er målet å se hvordan flere brukergrupper i hjemmebaserte tjenester kan dra nytte av denne samhandlingen. Prosjektet skal evalueres i 2018.

Relasjonell koordinering skal prøves ut som metode for å styrke samhandlingen mellom hjemmebaserte tjenester og helse- og sosialkontorene. Metoden prøves ut i et pilotprosjekt i Hillevåg og Hinna i 2017 og 2018. Målet er økt tilfredshet blant brukere og ansatte, og bedre utnyttelse av ressursene.

Bedre hjelpemiddelformidling

Hjemmebaserte tjenester vil ha en sentral rolle i prosjektet Ressursorientert hjelpemiddelformidling -Selvstendighet og mestring med riktig hjelpemiddel til riktig tid. Prosjektet skal finne nye løsninger knyttet til formidling av hjelpemidler. Målet er å forenkle og effektivisere prosessen til fordel for bruker og ansatt. Prosjektet er støttet med midler fra Fylkesmannen.

Effektivisering ved hjelp av teknologi

Stavanger kommune skal i planperioden fortsette å implementere velferdsteknologi. Stavangers Strategi for implementering av velferdsteknologi for perioden 2014-2017 revideres, og skal i 2018 følges opp av en konkret handlingsplan med delmål, tiltak og resultatmål slik at flere brukere blir selvstendige, trygge og aktive. Målgruppen for denne teknologien vil i stor grad være brukere av dagens hjemmetjenester. Hjemmebaserte tjenester vil derfor ha en viktig rolle i testing, innfasing og bruk av velferdsteknologi i Stavanger kommune.

Bruk av velferdsteknologiske løsninger er ikke avgrenset til bestemte diagnoser eller aldersgrupper. I 2017 piloteres en teknologiløsning for medisinhåndtering – multidosedispensere. I 2018 skal denne løsningen implementeres i hele byen. Målet er å utsette behovet for andre kommunale tjenester og å bruke kommunens sykepleierressurser mer effektivt. Multidosedispenserne blir da en ny tjeneste som helse- og sosialkontorene kan tildele som alternativ til hjemmebesøk fra hjemmesykepleien.

Arbeidet med å planlegge gode løsninger for å sikre kontinuitet for brukerne fortsetter i planperioden. En av løsningene er logistikkprogrammet Spider, et system for automatisk optimering ved planlegging av hjemmetjenestens arbeidslister. Målet er økt kvalitet for bruker og ansatt, spart tid og reduserte kostnader. Implementeringen av Spider startet våren 2017 i en av virksomhetene i hjemmebaserte tjenester. Prosessen vil bli evaluert før Spider implementeres i de tre øvrige virksomhetene. Planen er at Spider skal være i ordinær drift i alle virksomhetene i løpet av 2018.

Ansatte i hjemmebaserte tjenester begynte å teste ut CosDoc+ i 2017. CosDoc+ er en forenklet versjon av pasientjournalssystemet CosDoc, og er tilgjengelig via en app på nettbrett. Ansatte kan dermed holde seg oppdatert på

brukers behov og dokumentere utført helsehjelp når de er hos bruker. CosDoc+ er fremdeles under utprøving i liten skala. Videre utrulling av CosDoc+ er planlagt i 2018.

Budsjettramme for Hjemmebaserte tjenester, inkl Stavanger hjemmehjelp 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	52 511	52 511	52 511	52 511
	Endringer:				
184	Spider Solution, logistikkprogram hjemmesykepleien	500	500	500	500
185	Bompengeavgift, Bypakke Nord-Jæren fra 2018	610	3 660	3 660	3 660
186	Omstilling 2020, hjemmebaserte tjenester	0	0	-2 500	-5 000
187	Nye lokaler Madla og Tjensvoll HBT, husleie	0	1 000	1 000	1 000
188	Cosdoc +, videre utrulling	750	750	750	750
189	Spider Solution, logistikkprogram hjemmesykepleien, gevinstrealisering	0	-1 000	-1 500	-2 000
190	El-biler Hundvåg og Storhaug HBT	150	150	150	150
191	Redusert ramme, gevinstrealisering innføring av medisindispensere hjemmesykepleien	-500	-500	-500	-500
192	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	9 500	9 500	9 500	9 500
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	63 521	66 571	63 571	60 571

Tabell 6.4 Budsjettramme for Hjemmebaserte tjenester, inkl Stavanger hjemmehjelp 2018-2021, tall i 1000 kr

6.6 Stavanger hjemmehjelp

Tjenestebeskrivelse

Stavanger hjemmehjelp leverer praktisk bistand til nødvendig renhold, vask av tøy, sengetøyskift og til å bestille hu...

Praktisk bistand tildeles med hjelp til selvhjelp som utgangspunkt. Brukerne får tjenester som ivaretar det brukeren trenger hjelp og støtte til, samtidig som brukerne opprettholder de aktivitetene som de mestrer selv best mulig.

Virksomheten tilbyr også kjøp av tilleggstjenester. Stavanger kommune har fritt brukervalg. Stavanger hjemmehjelp gir tjenester til om lag 83 prosent av brukerne som mottar praktisk bistand, mens 17 prosent mottar tjenester fra de to private leverandørene som kommunen har avtale med. Driften av Tante Emmas Hus og Bergeland bydelssenter er lagt til Stavanger hjemmehjelp.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Omstilling av den kommunale hjemmehjelpstjenesten

Færre søker om hjemmehjelpstjenester. Antallet brukere som mottar praktisk bistand, er redusert med 6 prosent det siste året. Nedgangen har pågått over flere år. Selv om antallet hjemmehjelpsbrukere er synkende, øker tallet på brukere med behov for omfattende tjenester. Samarbeid mellom de forskjellige faggruppene som leverer tjenester til

brukere som bor hjemme, blir da viktigere. Samarbeidet er en forutsetning for helhetstenking til beste for bruker.

Stavanger kommune vil i kommende planperiode legge til rette for at de kommunale hjemmehjelperne i større grad kan inngå i det tverrfaglige samarbeidet rundt brukerne. For å kunne gjøre dette, må hjemmehjelperne utføre flere/andre tjenester i tillegg til rengjøring. Det vil også bidra til bedre ressursutnyttelse innen de hjemmebaserte tjenestene, dersom de ulike tjenestene – blant annet hjemmesykepleie, miljøtjeneste og hjemmehjelpstjeneste – kan arbeide mer fleksibelt rundt brukerne. Nye samarbeidskonstellasjoner vil medføre organisatoriske endringer for den kommunale hjemmehjelpstjenesten.

Omstillingen av hjemmehjelpstjenesten vil være ett av innsatsområdene i omstillingsprosjektet for de hjemmebaserte tjenestene – Leve HELE LIVET. Arbeidet med å videreutvikle samhandlingen mellom de ulike tjenestene og å vurdere organiseringen for Stavanger hjemmehjelp starter høsten 2017. Målsettingen er at omstillingen gjennomføres og implementeres våren 2018.

Den kommunale hjemmehjelpstjenesten skal i henhold til brukervalgsordningen fortsatt levere praktisk bistand – rengjøring, på lik linje som de to private leverandørene Stavanger kommune har avtale med. I løpet av omstillingsperioden vil det bli avklart om tjenesteinnhold og oppgaver endres i en slik grad at det får konsekvenser for en eventuell ny avtale. Gjeldende tjenestekonsesjon for praktisk bistand løper ut oktober 2018.

6.7 Bo og aktivitet psykisk helse (BOA psykisk helse)

Tjenestebeskrivelse

Bofellesskapene skal gi hjelp til beboere med psykiske lidelser og ROP-lidelser (rus og psykiatri) slik at de kan ha et...

Bofellesskapene skal gi helse-, sosial- og omsorgstjenester av god kvalitet til beboerne med utgangspunkt i individuelle tjenestevedtak. Hovedmålet er å skape trygghet og gode tjenester i tråd med beboernes ønsker og behov. Virksomheten skal også legge til rette for at beboere som er i stand til det, får hjelp til å flytte ut til et lavere omsorgsnivå. Virksomheten skal gi hjelp til å klare seg mest mulig selv i hjemmet, og til å delta i samfunnet gjennom aktiviteter, arbeid og fritidstilbud.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Felles faglig grunnlag og effektiv drift

Bofellesskapene for mennesker med psykiske lidelser og ROP-lidelser ble etablert som egen bydekkende virksomhet fra 1. januar 2017. Formålet med ny organisering av bofellesskapene er å gi et bedre tjenestetilbud til brukerne innenfor vedtatt budsjettamme, gjennom videreutvikling av det faglige grunnlaget, effektiv ressursutnyttelse og helhetlig styring og ledelse. I 2018 blir det prioritert å sørge for forsvarlig og effektiv drift, skape felles faglig forståelse og harmonisere kompetansemessige forskjeller.

Møtet mellom ansatt og beboer er sentralt for tilfredsheten med tilbudet i bofellesskapene. At ansatte motiverer og støtter, påvirker beboernes opplevelse av tilbudet. Dette kom fram i en brukerundersøkelse som ble offentliggjort våren 2017. Undersøkelsen følges opp av virksomheten og det enkelte bofellesskapet i planperioden. Den nye organiseringen med alle bofellesskapene samlet i én virksomhet, skal legge til rette for sammenligning, læring og felles kvalitetsforbedring.

God utnyttelse av plassene

Sammen med helse- og sosialkontorene og Boligkontoret skal virksomheten legge til rette for at beboere enklere kan flytte ut fra bofellesskapet. Målet er å gi et mer differensiert tilbud, som samtidig bidrar til god utnyttelse og

sirkulasjon av plassene i bofellesskapene.

I 2017/2018 gjennomføres et ettårig prosjekt, der tildelingen av alle plasser i bofellesskap legges til en sentral koordinatorfunksjon. Sentral koordinator for bofellesskap skal til enhver tid ha god kjennskap til det enkelte bofellesskap, og til sammensetningen av beboerne. Koordinatoren skal også ha oversikt over ventelister for å kunne prioritere rett bruker inn i rett bofellesskap ved ledig plass. Nye rutiner og samarbeid med bofellesskapsvirksomhetene og helse- og sosialkontorene skal etableres i prosjektperioden, og det skal foretas en kartlegging og oppdatering av ventelistene til de ulike bofellesskapene for å få et mer nyansert bilde av behovene. I løpet av 2018 skal det tas stilling til videreføring av koordinatorfunksjonen.

Finansiering av bofellesskapene

Rådmannen innførte en ny finansieringsmodell fra 2017 for alle typer bofellesskap. Finansieringsmodellen skal evalueres og eventuelt justeres i 2018.

Planlegging av nye bofellesskap

Stavanger kommune skal bygge nye bofellesskap i planperioden. Lassaveien bofellesskap ble etablert i 2016 med to avdelinger. Siste avdeling med fire nye plasser ferdigstilles i 2017, og innflytting er planlagt i starten av 2018. I tillegg skal det etableres to satellittboliger i tilknytning til Lassaveien for samme målgruppe.

På bakgrunn av at Stavanger kommune har venteliste på plass i bofellesskap, og at framskrivinger gjør at kommunen kan regne med en økning i antall personer med behov for et botilbud, har rådmannen også lagt inn midler til et nytt botiltak med fire plasser for mennesker med psykiske lidelser og ruslidelser, med planlagt oppstart tidlig i planperioden. Et bofellesskap i Haugåsveien med syv plasser er planlagt ferdigstilt i 2020. Tidsplanen for Haugåsveien avhenger av politisk behandling av prosjektet i Stavanger formannskap i oktober 2017.

Budsjettramme for Bofellesskap

Linjenr		2017	2018	2019	2020
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	447 912	447 912	447 912	447 912
	Endringer:				
150	Omstilling 2018, bofellesskap for personer med utviklingshemming	-7 500	-7 500	-7 500	-7 500
151	Haugåsveien 26/28, bofellesskap psykisk helse, 7 plasser	0	3 000	6 200	6 200
152	Bofellesskap ROP, 4 plasser	1 500	6 000	6 000	6 000
153	Selveier boliger "Solborg", personer med utviklingshemming, 12 plasser	0	0	4 500	7 700
154	Bofellesskap, 2x8 plasser, personer med utviklingshemming	0	0	5 000	10 000
155	Prosjekt etablererboliger, personer med utviklingshemming, med 6 boliger og en personalbase	0	0	500	4 000
156	Satelitt, brukere med behov for 1:1	5 000	5 000	5 000	5 000
157	Lassaveien bofellesskap, psykisk helse, 10+4 plasser + 2 satellitter	6 000	6 000	6 000	6 000
158	Redusert ramme, Bo og aktivitet psykisk helse	-500	-500	-500	-500
159	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	9 100	9 100	9 100	9 100
	Korrigert netto budsjettramme 2017-2020	461 512	469 012	482 212	493 912

Tabell 6.5 Budsjettramme for Bofellesskap, tall i 1000 kr

6.8 Bo og aktivitet Nord og Sør (BOA Nord og Sør)

Tjenestebeskrivelse

Bofellesskapene for mennesker med utviklingshemming skal gi hver enkelt beboer et tilpasset botilbud, og legge til...

Bofellesskapene skal gi helse-, sosial- og omsorgstjenester av god kvalitet til beboerne med utgangspunkt i individuelle tjenestevedtak, og bidra til at beboerne får delta på aktiviteter, fritidstilbud, dagtilbud med mer. Hovedmålet er å skape trygghet og gi gode tjenester i tråd med beboernes ønsker og behov. Beboere som er i stand til det, skal få hjelp til å flytte ut til et lavere omsorgsnivå.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Effektiv og fleksibel drift

Bofellesskapene for personer med utviklingshemming ble fra 1. januar 2017 skilt ut fra hjemmebaserte tjenester og organisert i to virksomheter – Bo og aktivitet Nord og Sør. Formålet med omorganiseringen var å gi et bedre tjenestetilbud til brukerne, gjennom faglig utvikling, effektiv ressursutnyttelse og helhetlig styring og ledelse.

Omorganiseringen gir mulighet for å styrke tjenestene og utvikle tilbudet fleksibelt mellom bofellesskapene. I 2018 vil virksomhetene fortsette arbeidet med å samkjøre bofellesskapene, og å etablere nødvendige strukturer og rutiner for samarbeid med andre kommunale tjenesteområder og med spesialisthelsetjenesten.

Tilpasning til økonomiske rammer

Bofellesskapene skal gi sine tjenester innenfor vedtatt budsjetttramme. Bystyret vedtok i budsjettbehandlingen for 2016 en innsparing/omstilling av driften på kr 7,5 mill. i 2018. Omstillingen innebærer at bofellesskapene må gjøre tilpasninger til den økonomiske rammen og justere driften fremover, samtidig som brukerne får tjenester i tråd med individuelle tjenestevedtak. Dette er i tråd med forventningen om effektiv ressursutnyttelse, som var ett av formålene med den nye organiseringen av bofellesskapene.

Stavanger kommune innførte ny finansieringsmodell for bofellesskap fra 1. januar 2017. Finansieringsmodellen skal evalueres og eventuelt justeres i 2018.

Botilbud til personer med utviklingshemming

Det er til sammen 161 plasser i bofellesskapene for personer med utviklingshemming i virksomhetene Bo og aktivitet Nord og Sør. Per august 2017 stod 78 personer på venteliste til plass i bofellesskap. Nye søkere med behov for plass i bofellesskap vil komme til hvert år. I tillegg øker levealderen også for mennesker med utviklingshemming, noe som fører til at behovet for kommunale tjenester varer lenger. Utbyggingsplanene for bofellesskap prioriteres derfor i planperioden. Planleggingen av bofellesskap med 2x8 plasser starter i planperioden.

Kommunen skal bygge et bofellesskap basert på en modell der kommunen bygger boligene, etablerer et borettslag og selger andeler til brukerne i målgruppen. Kommunen bygger og eier en personalenhet i tilknytning til boligene. Arbeidet med dette pilotprosjektet fortsetter i 2018. Målgruppen er personer med utviklingshemming som har behov for et botilbud med heldøgns tjenester.

Et prosjekt med etablererboliger for mennesker med utviklingshemming med 6 boliger og 1 personalbase foreslås i

tillegg fra 2020 for å redusere ventelistene. Planleggingen av etablererboligene starter tidlig i planperioden.

Kommunen må satse på større differensiering i boformer. Private boligtiltak og etablererboliger vil gi erfaringer med andre typer boformer, i tillegg til de ordinære bofellesskapene. Utbygging av lignende løsninger vil bidra til variasjon i bo-løsninger, og legge til rette for mer bruk av ambulante tjenester, satellittboliger og tjenester deler av døgnet. Plan for omsorgsbygg 2030 og Plan for helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming vil legge føringer når de revideres i starten av planperioden.

Sentral koordinator for tildeling av plass

I 2017/2018 gjennomføres et ettårig prosjekt, der tildelingen av alle plasser i bofellesskap legges til en sentral koordinatorfunksjon. Sentral koordinator for bofellesskap skal til enhver tid ha god kjennskap til det enkelte bofellesskap, og til sammensetningen av beboerne. Koordinatoren skal også ha oversikt over ventelister for å kunne prioritere rett bruker inn i rett bofellesskap ved ledig plass. Nye rutiner og samarbeid med bofellesskapsvirksomhetene og helse- og sosialkontorene skal etableres i prosjektperioden, og det skal foretas en kartlegging og oppdatering av ventelistene til de ulike bofellesskapene for å få et mer nyansert bilde av behovene. I løpet av 2018 skal det tas stilling til videreføring av koordinatorfunksjonen.

Kompetanseheving

Behovene til brukergruppen i bofellesskap har endret seg de senere årene. Mange som flytter inn i nye bofellesskap for utviklingshemmede, har omfattende hjelpebehov og atferd som utløser vedtak om bruk av tvang og makt. Det viktigste tiltaket for å møte denne utviklingen er å øke kompetansen.

Stavanger kommune har utarbeidet en 4-årig rullerende kompetansehevingsplan for ansatte som gir tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming, inkludert kompetanseheving for ansatte som arbeider med brukere som motsetter seg hjelp. Bofellesskapsvirksomhetene skal legge til rette for at ansatte får delta i aktuelle kompetansehevingstiltak.

6.9 Fysio- og ergoterapitjenesten

Tjenestebeskrivelse

Fysio- og ergoterapitjenesten skal utrede, behandle, tilrettelegge og veilede i hjem, helsestasjon, barnehage, skole ...

Tidlig innsats og rehabilitering er et satsingsområde i Stavanger kommune, og fysioterapi og ergoterapi inngår i dette arbeidet i samarbeid med andre virksomheter. Fysio- og ergoterapitjenesten driver også helsefremmende og forebyggende arbeid, både i grupper og individuelt.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Styrking av skolehelsetjenester

Fysio- og ergoterapitjenesten skal i samarbeid med helsestasjons- og skolehelsetjenesten prøve ut skolehelseteam som et ledd i prosjektet Tidlig og koordinert innsats fra fødsel til videregående skole. Prosjektet er støttet av Helsedirektoratet gjennom tilskuddsordningen for helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Aktiv skole som prosjekt er avsluttet, og videreføres nå i drift. En modell for fysisk aktiv læring er utarbeidet, og det skal jobbes med å implementere modellen i alle skoler i Stavanger. Aktiv skole er i gang på 11 av kommunens 29 barneskoler. I kommende planperiode er målet å øke antallet til 20 skoler.

Samarbeidsprosjektet Felles bruker – felles innsats mellom Fysio- og ergoterapitjenesten og hjemmebaserte tjenester skal videreføres i 2018. Erfaringer viser at den tverrfaglige tilnærmingen bidrar til at brukers potensial kommer bedre fram. Sammen ser man flere muligheter og løsninger, slik at brukere blir mer selvstendige i hverdagen. I planperioden er målet å se hvordan flere brukergrupper i hjemmebaserte tjenester kan dra nytte av denne samhandlingen. Prosjektet skal evalueres i 2018.

På sykehjem med korttidsopphold har Fysio- og ergoterapitjenesten en viktig rolle i å implementere trening som bidrar til hverdagsmestring. En tverrfaglig tilnærming skal bidra til mer helhetlige forløp hvor muligheter og mestring løftes fram. For å øke motivasjonen til egenaktivitet og trening, skal Fysio- og ergoterapitjenesten i samarbeid med Haugåstunet sykehjem og Helsehuset prøve ut aktivitetsmålere for brukere som er på korttidsopphold.

Fysio- og ergoterapitjenesten vil med sin kompetanse og erfaring være en viktig bidragsyter i prosjektet Ressursorientert hjelpemiddelformidling -Selvstendighet og mestring med riktig hjelpemiddel til riktig tid. Prosjektet skal finne nye løsninger knyttet til formidling av hjelpemidler. Målet er å forenkle og effektivisere prosessen til fordel for bruker og ansatt. Prosjektet er støttet med midler fra Fylkesmannen.

Habilitering og rehabilitering

I 2018 skal Fysio- og ergoterapitjenesten følge opp den nasjonale satsingen på habilitering og rehabilitering ved å heve kompetansen og styrke kommunens habiliterings- og rehabiliteringstilbud gjennom følgende prosjekter:

- innsatsteam som tilbyr intensiv rehabilitering i brukers hjem framfor opphold på institusjon
- styrke tilbudet om boligtilpasning for at bruker skal kunne bo lenger hjemme
- behandlingsforløp for hoftepasienter, et samarbeid mellom avtaleterapeuter, fastleger og sykehus
- mer helhetlig oppfølging av barn som har vansker med spise- og munnmotorikk

Innføring av egenandel

Stavanger kommune vil i løpet av 2018 innføre egenandel for fysioterapi til innbyggere over 16 år. Innføringen av egenandel er en konsekvens av Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2017 om å endre egenandelsordningene for fysioterapitjenester. Kommunen har vedtatt å innføre egenandel når de elektroniske journalsystemene er tilpasset for registrering og rapportering til egenandelsregisteret. Arbeidet er forsinket på nasjonalt nivå, men forventes å være på plass i 2018. Innføringen vil tre i kraft når dette er klart. Fysio- og ergoterapitjenesten må utarbeide og implementere nye rutiner i forbindelse med innføringen.

Budsjettramme for Fysio- og ergoterapitjenesten 2018-2021

Linjenr	2018	2019	2020	2021
Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	60 176	60 176	60 176	60 176
Endringer:				
170 Opptappingsplan rehabilitering/habilitering - avtalehjemler	440	440	440	440
171 Opptappingsplan rehabilitering/habilitering - "felles bruker, felles innsats"	1 500	1 500	1 500	1 500
172 Egenandel fysioterapi, innføring fra 2019	1 000	500	500	500
173 Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	1 200	1 200	1 200	1 200
Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	64 316	63 816	63 816	63 816

Tabell 6.6 Budsjettramme for Fysio- og ergoterapitjenesten 2018-2021, tall i 1000 kr

6.10 Tekniske hjemmetjenester

Tjenestebeskrivelse

Tekniske hjemmetjenester tilbyr tekniske hjelpemidler og løsninger for trygghet og mestring i dagliglivet i samarbeid...

Hjelpemidlene skal også bidra til bedre arbeidsforhold i brukers hjem for hjemmebaserte tjenester. Virksomheten leverer og henter hjelpemidler tilhørende Nav Hjelpemiddelsentral Rogaland, i tillegg til at de foretar vedlikehold og enkle reparasjoner. Tekniske hjemmetjenester har også ansvar for kommunens nøkkelbokser og trygghetsalarmsystem.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Ny teknologi

Tekniske hjemmetjenester har en sentral rolle i arbeidet med å implementere og drifte nye løsninger innen velferdsteknologi. Dette omfatter blant annet digital trygghetsalarm, elektroniske medisindispensere, tilsynskamera og mobil trygghetsalarm. Utviklingsarbeidet gjøres i nært samarbeid med avdeling for velferdsteknologi ved Helsehuset. Det vil bli behov for å utvikle en kompetent og robust driftsorganisasjon som kan håndtere nye løsninger i tiden fremover.

Kommunens Strategi for implementering av velferdsteknologi skal følges opp av en helhetlig handlingsplan for velferdsteknologi. Handlingsplanen vil gjelde for perioden 2018-2020 og skal vise kommunens satsing knyttet til implementering av velferdsteknologi. Tekniske hjemmetjenester vil være én av aktørene når tiltakene i planen skal settes i verk.

Bedre hjelpemiddelformidling

Tekniske hjemmetjenester vil med sin kompetanse og erfaring være en viktig bidragsyter i prosjektet Ressursorientert hjelpemiddelformidling – Selvstendighet og mestring med riktig hjelpemiddel til riktig tid. Prosjektet skal finne nye løsninger knyttet til formidling av hjelpemidler. Målet er å forenkle og effektivisere prosessen til fordel for bruker og ansatt. Prosjektet er støttet med midler fra Fylkesmannen.

Budsjettramme for Tekniske hjemmetjenester 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	1 494	1 494	1 494	1 494
	Endringer:				
216	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	100	100	100	100
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	1 594	1 594	1 594	1 594

Tabell Budsjettramme for Tekniske hjemmetjenester 2018-2021, tall i 1000 kr

6.11 Rehabiliteringsseksjonen

Tjenestebeskrivelse

Rehabiliteringsseksjonen skal bidra med tiltak som kan hjelpe den enkelte til å komme bort fra, eller redusere, mis...

Virksomheten tilbyr praktisk bistand og oppfølging i ulike boligtilbud, herunder midlertidig bolig, bolig med miljøarbeidertjeneste og boliger med stasjonær bemanning. Andre tjenester er lavterskel helse- og omsorgstilbudet Stasjonen som tilbyr gratis helsehjelp og samtaler uten timebestilling. I tillegg driver Rehabiliteringsseksjonen et lavterskel sysselsettingstilbud, og aktivitetstilbudet Huset for brukere som har lagt rusmiddelmisbruket bak seg ved hjelp av medikamenter (LAR-legemiddelassistert rehabilitering) eller annen behandling.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Lavterskel substitusjonsbehandling

I opptrappingsplanen for rusfeltet foreslår regjeringen å øke utbygging av lavterskel substitusjonsbehandling etter modell av LASSO (Legemiddelassistert skadereduserende substitusjonsbehandling i Oslo). Stavanger kommune har sammen med LAR Helse Stavanger HF og brukerorganisasjonen Pro-LAR, fått tilskudd fra Fylkesmannen til et prosjekt for sammen å utvikle og etablere et lavterskeltilbud om substitusjonsbehandling. Målsettingen er å gi et tilbud til brukere som ikke klarer å nyttiggjøre seg den ordinære LAR-behandlingen (legemiddelassistert rehabilitering) innen spesialisthelsetjenesten. Tilbudet vil bli tilpasset lokale forhold. I dette prosjektet er målet å utvikle modeller, rutiner og prosedyrer tilpasset behovet til kommunen. Prosjektet vil bli plassert ved Rehabiliteringsseksjonen.

Mottaks- og oppfølgingscenter (MO-senter)

Høsten 2017 skal Stavanger kommune starte arbeidet med en utredning av behovet for et mottaks- og oppfølgingscenter (MO-senter) i kommunen. I utredningen skal det vurderes om det er aktuelt å etablere MO-senter i Stavanger. Utredningen skal være ferdig i løpet av 2018. Rehabiliteringsseksjonen vil bidra med viktig kunnskap og erfaring inn i denne utredningen.

Miljøarbeidertjenesten

Miljøarbeidertjenesten ved Rehabiliteringsseksjonen tilbyr praktisk bistand og oppfølging i frittstående kommunale boliger. I løpet av 2018 skal Rehabiliteringsseksjonen gå gjennom tjenestetilbudet ved miljøtjenesteavdelingen. Virksomheten skal se på muligheten for å kunne tilby tjenester større deler av døgnet enn i dag. Videre er det aktuelt å se på muligheten for å være mer mobile enn dagens organisering tillater.

I bo-oppfølgingstilbudet Miljøterapeut rus er ett av tre årsverk tilskuddsfinansiert i 2017. Rådmannen vil vurdere å søke om tilskudd til dette årsverket også i 2018. Reglene for tilskuddsordningen Kommunalt rusarbeid er endret. Forutsatt at Stortinget bevilger midler til kommunalt rusarbeid, og at regelverket forblir uendret, må kommunen håndtere avkorting av tilskuddsmidlene utover i planperioden. Deler av LAR-koordinatortjenesten ved Rehabiliteringsseksjonen ble i 2017 overført til helse- og sosialkontorene. Resterende ressurser vil i 2018 bli benyttet til å styrke kapasiteten i Miljøterapeut rus.

Eventyrbråtet

Det har vært gjennomført et arbeid for å vurdere ulike typer bomiljøtiltak som kan iverksettes i Eventyrbråtet. Blant annet har tiden med bemanning vært utvidet på ukedager. Bo-oppfølgingen i dette området vil bli styrket fra 2018 med ressurser i form av bemanning. Området tas for øvrig inn i arbeidet med Boligsosial handlingsplan 2018-2021.

Redusert aktivitetsnivå

Fram til september 2017 var det 2,5 årsverk og om lag 20 brukere ved aktivitetstilbudet Huset. Som følge av naturlig

avgang har Huset nå 2,0 årsverk. Fram til og med 2016 var 0,5 årsverk var frem til finansiert av spesialisthelsetjenesten. Brukerne av tilbudet er rusfrie. Det finnes andre tilbud for brukergruppen både i kommunen, hos frivillige organisasjoner og brukerorganisasjoner. Rådmannen foreslår å tilpasse tilbudet til de kommunale rammene, og dermed redusere bemanningsnivået med et halvt årsverk.

Budsjettramme for Rehabiliteringsseksjonen 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	46 582	46 582	46 582	46 582
	Endringer:				
199	Eventyrbråtet, økt bemanning	600	600	600	600
200	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	1 300	1 300	1 300	1 300
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	48 482	48 482	48 482	48 482

Tabell 6.8 Budsjettramme for Rehabiliteringsseksjonen 2018-2021, tall i 1000 kr

6.12 Dagsenter og avlastning

Tjenestebeskrivelse

Dagsenter og avlastning tilbyr avlastning til familier med særlig tyngende omsorgsoppgaver, ulike dag- og aktivitet...

Stavanger kommune har fritt brukervalg på avlastningstjenesten. Det innebærer at brukere kan velge å få tjenesten levert fra den kommunale leverandøren, Dagsenter og avlastning, eller fra privat leverandør.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Barne- og ungdomsbolig i Bjørn Farmanns gate 25

Den nye barne- og ungdomsboligen med fire plasser i Bjørn Farmanns gate 25 ventes å stå ferdig i desember 2017. Boligen blir tilpasset beboere med utfordringer knyttet til atferd. Muligheten for å etablere skjermede omgivelser med få brukere og et begrenset antall ansatte, er avgjørende for å kunne gi et forsvarlig tilbud. Det bygges en egen skoledel i boligen, samt nytt parkeringsanlegg for alle barneboligene og avlastningsboligen i Bjørn Farmanns gate. Når den nye barne- og ungdomsboligen er ferdigstilt, vil Madla barne- og ungdomsbolig totalt bestå av 18 plasser.

I 2018 blir det viktig å sikre en god prosess rundt innflyttingen for den enkelte beboer. Det må videre legges til rette for at hver enkelt beboer får et individuelt tilpasset botilbud ut fra sine behov og forutsetninger.

Dagtilbud

I Plan for tjenestetilbudet til personer med utviklingshemming er det en målsetting at alle skal ha mulighet til et meningsfylt arbeids- og aktivitetstilbud utenfor hjemmet. Stavanger kommune vil i løpet av 2017 utvide aktivitetstilbudet på dagtid med åtte plasser, fordelt på fem i en ny avdeling og tre i eksisterende tilbud. Kartlegging av brukernes behov viser at det trengs en kombinasjon av dagsentertilbud og mer arbeidsrettede aktivitetstilbud. I planperioden må dagtilbudet ses i sammenheng med praksisplasser for funksjonshemmede (PFF) ved Arbeidstreningssesksjonen. I tillegg til å øke kapasiteten i PFF-ordningen vil rådmannen arbeide videre med styrkingen

av dagtilbudet som ble vedtatt i Handlings- og økonomiplan 2017-2020. Det er et mål at flere skal få et arbeidsrettet innhold i sitt dagtilbud, og dette vil bli hensyntatt i planleggingen. Organisatorisk tilknytning for plassene må også avklares.

Avlastning

Dagsenter og avlastning må, sammen med helse- og sosialkontorene, legge til rette for et best mulig avlastningstilbud innenfor gjeldende rammer. I 2018 må virksomheten gjøre en tilpasning til reduserte bestillinger i vedtak, samt sikre best mulig kapasitetsutnyttelse i dagens avlastningsboliger. Når den nye barne- og ungdomsboligen tas i bruk rundt årsskiftet 2017/2018, forventes etterspørselen etter avlastningstjenester å gå ned.

Kompetanseheving

Brukergruppen i avlastningsboligene har gradvis endret seg de senere årene, og bare rundt halvparten av brukerne har diagnosen psykisk utviklingshemming i dag. Stadig flere av de nye brukerne er barn med psykiske lidelser og utfordrende atferd. Det vil derfor fortsatt jobbes med kompetanseheving for ansatte i planperioden.

Det bydekkende veiledningsteamet skal gjennomføre kurs for ansatte i profesjonelt miljøarbeid, terapeutisk aggresjonsmestring, makt og tvang med mere, i tillegg til å drifte ulike nettverk. Kursene er en del av en 4-årig rullerende kompetansehevingsplan for ansatte som gir tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming, inkludert årlig plan for ansatte som arbeider med mennesker som motsetter seg hjelp. Utover kursene til veiledningsteamet inneholder også kompetansehevingsplanen kurs med tema relasjonsbygging, sunn mat, pårørendesamarbeid, introduksjonskurs for nyansatte, mitt livs ABC, utviklingshemming og aldring med mer.

Budsjettramme for Dagsenter og avlastning 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	151 316	151 316	151 316	151 316
	Endringer:				
161	Bjørn Farmannsgate 25, barn med autisme og personer med utviklingshemming, 4 plasser	20 400	20 400	20 400	20 400
162	Kommunal avlastning og kjøp fra ekstern leverandør, reduserte utgifter som følge av overflytting til Bjørn Farmannsgate 25	-9 100	-9 100	-9 100	-9 100
163	Dagsenterplasser, personer med utviklingshemming, 15 brukere	4 500	4 500	4 500	4 500
164	Madla barnebolig, rammejustering grunnet beboer som flytter til ny bolig	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
165	Mosvangen, avlastning	1 500	1 500	1 500	1 500
166	Redusert ramme	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
167	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	5 200	5 200	5 200	5 200
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	170 816	170 816	170 816	170 816

Tabell 6.9 Budsjettramme for Dagsenter og avlastning 2018-2021, tall i 1000 kr

6.13 Nav-kontorene

Tjenestebeskrivelse

Stavanger har fire Nav-kontor som drives i partnerskap mellom stat og kommune. Kontorenes viktigste oppgave er...

Nav-kontorene skal ivareta kommunens oppgaver etter lov om sosiale tjenester i Nav. Det omfatter opplysning, råd og veiledning, økonomisk stønad, midlertidig botilbud, individuell plan med hovedvekt på arbeid og aktivitet, og kvalifiseringsprogram. I tillegg forvalter kontorene hele den statlige tjeneste- og ytelsesporteføljen som er lagt til Arbeids- og velferdsetaten. Brukere som har behov for økonomisk eller sosialfaglig bistand fra stat og kommune, skal få samordnet hjelp på Nav-kontorene.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Oppdragsbrev som styringsverktøy

Rådmannen utarbeider årlig et oppdragsbrev til Nav-kontorene med konkrete utfordringsområder og resultatmål. Oppdragsbrevet samordnes med tilsvarende styringsdokument fra Nav Rogaland. Innsatsområdene som Nav-kontorene skal ha særskilt oppmerksomhet på i planperioden, er unge sosialhjelpsmottakere og oppfølgingen av den innførte aktivitetsplikten, oppfølging av familier med forsørgeransvar og særlig langtidsmottakere, samt arbeid med å sikre overgang til arbeid for deltakere i introduksjonsprogrammet.

Unge sosialhjelpsmottakere

Selv om arbeidsledigheten ser ut til å flate ut, er langtidsledigheten og særlig arbeidsledigheten blant unge en stor utfordring. Aktivitetsplikt for unge sosialhjelpsmottakere under 30 år ble innført i 2017. Nav-kontorene har egne ungdomsveiledere som følger opp ungdom i målgruppen i samarbeid med Arbeidstreningssesksjonen. Nav-kontorene skal opprettholde den forsterkede innsatsen rettet mot unge, nye sosialhjelpsmottakere og stille vilkår om deltakelse i jobbverkstedene eller andre egnede tiltak før stønaden utbetales.

Oppfølging av langtidsmottakere

Nav-kontorene har siden 2015 opplevd en økt pågang som følge av høy arbeidsledighet i regionen. Både utbetalingene til sosialhjelp og antallet mottakere har økt i denne perioden. Nav-kontorenes samlede innsats for å få flere i arbeid og aktivitet vil være avgjørende for å motvirke ytterligere økning i sosialhjelpsutbetalingene. I planperioden skal særlig hjemneværende ektefelle i familier som mottar sosialhjelp, kartlegges og motiveres for deltakelse i aktuelle tiltak eller i kvalifiseringsprogram. Andelen langtidsmottakere med sosialhjelp som hovedinntekt øker, og særlig langtidsmottakere med forsørgeransvar. Disse skal prioriteres for oppfølging mot arbeid, tiltak eller avklaring mot eventuelle trygderettigheter.

Pilotprosjekt for voksne langtidsledige

Stavanger kommune har mottatt kr 5 mill. i statlig finansiering som en engangsutbetaling til å gjennomføre et pilotprosjekt for godt voksne langtidsledige. Pilotprosjektet er forbeholdt langtidsledige som har gått ut maksimal dagpengeperiode, og som ikke mottar sosialhjelp eller annen ytelse til livsopphold. Formålet med prosjektet er å sikre inntekt i en overgangsperiode på inntil ett år under jobbsøking, hindre overgang til helserelevante ytelser og sørge for tilbud om arbeidsrelatert aktivitet. Rekruttering av deltakere, organisering og innhold i tilbudet skal utredes før prosjektet iverksettes.

Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier

Som ett av 30 Nav-kontor, deltar Nav Madla i et landsdekkende toårig forsknings- og utviklingsprosjekt kalt [Helhetlig oppfølging av lavinntektsfamilier](https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kunnskap/Forsok+i+regi+av+NAV/helhetlig-oppf%C3%B8lgning-av-lavinntektsfamilier) (<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Kunnskap/Forsok+i+regi+av+NAV/helhetlig-oppf%C3%B8lgning-av-lavinntektsfamilier>).

Målet er at foreldre blir i stand til å forsørge barna og seg selv gjennom arbeid/inntekter, ha tilfredsstillende boforhold, samt at barnas sosiale inkludering økes gjennom deltakelse i barnehage, skole, SFO og fritidsaktiviteter.

Nav Madla har som mål å tilby minimum 40 barnefamilier helhetlig oppfølging i løpet av prosjektperioden som varer ut 2018.

Barn i vanskeligstilte familier

Nav-kontorene skal foreta en systematisk kartlegging og dokumentasjon av barnas situasjon og iverksette tiltak når det er nødvendig. Tre av Nav-kontorene har mottatt statlig tilskudd til barneansvarlig og to til modellforsøket Eg vil Lære! Når tilskuddsperioden for barneansvarlig går ut i 2018 og 2019, forutsettes det at oppgavene og ansvaret tillagt barneansvarlig-rollen videreføres i kontorene.

Eg vil Lære! er et fireårig prosjekt (2014–2018) hvor målsettingen er at barn som lever i familier med lav inntekt, skal oppnå skoleresultater i tråd med sitt evnenivå. Nav følger opp familiene som inviteres i tett samarbeid med PPT, skole og øvrige deltakere i ressursgruppen til barnet.

Rådmannen vil videreføre Eg vil Lære! etter prosjektperioden, og justere prosjektet etter at det er evaluert.

Fra introduksjonsprogram til arbeid

Økt bosetting av flyktninger har ført til flere deltakere i introduksjonsprogrammet. Målsettingen i Stavanger er at 55 prosent av deltakerne skal gå direkte ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram. Nav-kontorene ble i løpet av 2017 styrket med en flyktningveileder hver, en ordning som opprettholdes i 2018. Målsettingen er at Nav-kontorene i nært samarbeid med Flyktningseksjonen og Johannes læringscenter bidrar med å styrke arbeidsrettingen i introduksjonsordningen, slik at overgangen fra program til utdanning eller arbeid blir bedre. Arbeidsretting innebærer blant annet at ordinært arbeidsliv blir benyttet som kvalifiseringsarena.

Budsjettramme for NAV-kontorene 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	277 951	277 951	277 951	277 951
	Endringer:				
194	Sosialhjelp	15 000	10 000	10 000	10 000
195	Kvalifiseringsprogram, KVP, stønad til deltakere	5 000	5 000	5 000	5 000
196	NAV flyktningveiledere	3 000	2 250	1 500	1 500
197	"Eg vil lære", barneansvarlig i NAV kontorene	600	600	600	600
198	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	1 700	1 700	1 700	1 700
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	303 251	297 501	296 751	296 751

Tabell 6.10 Budsjettramme for NAV-kontorene 2018-2021, tall i 1000 kr

6.14 Boligkontoret

Tjenestebeskrivelse

Boligkontoret har ansvar for behandling av søknader og tildeling av ordinære kommunale utleieboliger og omsorg...

Boligkontoret skal tilby innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet en enklere og mer helhetlig boligteneste, sikre at flere får hjelp til å skaffe og beholde en egnet bolig, samt utnytte ressursene i det boligsosiale arbeidet på en effektiv måte. Boligkontoret er samlokalisert med Stavanger boligbygg KF, som forvalter den kommunale boligmassen. Boligkontoret og Stavanger boligbygg KF har felles publikumsmottak og representerer til sammen «en dør inn» for innbyggerne til kommunens boligvirkemidler.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Oppbygging av en ny virksomhet

I 2018 skal Boligkontoret, som ble etablert høsten 2016, fortsette arbeidet med å utvikle rutiner som skal gi en helhetlig forvaltning av de boligsosiale virkemidlene. Sammen med Stavanger boligbygg KF skal virksomheten sørge for at innbyggerne opplever publikumsmottaket i Løkkeveien som «en dør inn» til kommunens boligsosiale arbeid.

Boligkontoret skal også arbeide for å etablere et godt samarbeid med aktuelle virksomheter internt og eksternt. Kontoret må legge til rette for hensiktsmessige samhandlingsarenaer med helse- og sosialkontorene, Nav-kontorene, Rehabiliteringsseksjonen og Flyktningseksjonen.

Husbankens kommuneprogram Bolig for velferd 2016-2020

Stavanger kommune ble i 2016 en del av Husbankens nye kommuneprogram knyttet til den nasjonale strategien Bolig for velferd. Kommunens programavtale med Husbanken har tre hovedmål:

1. Alle skal ha et trygt sted å bo.
2. Alle med behov for tjenester skal få hjelp til å mestre boforholdet.
3. Den offentlige innsatsen skal være helhetlig og effektiv.

Boligkontoret skal, med bruk av aktuelle boligsosiale virkemidler, bidra til å nå disse målene.

Vanskeligstilte skal få hjelp til å kjøpe bolig

For å skaffe bolig til flere vanskeligstilte er sirkulasjon i den kommunale boligmassen av stor betydning. I 2018 skal Boligkontoret utvikle metoder for å øke sirkulasjonen. Metodene skal rettes mot informasjon ved innflytting i bolig, hvordan motivere til å skaffe egen bolig i løpet av leieperioden, samt hva slags råd og veiledning beboerne trenger for å skaffe seg annen bolig når leieperioden opphører.

Samtidig skal Boligkontoret utvikle systemer som bidrar til at flere av dem som får tilsagn om startlån, faktisk klarer å skaffe seg bolig.

Hindre utkastelser fra kommunal bolig

Manglende husleiebetaling eller brudd på husordensreglene er grunner for begjæring om utkastelse fra bolig. Boligkontoret skal bidra til at Stavanger kommune har gode rutiner for å forebygge og unngå utkastelser. Særlig oppmerksomhet skal rettes mot bruk av statlig bostøtte og at alle i Stavanger som kan ha rett på bostøtte fra Husbanken, søker om og mottar denne.

Gode og riktige boligtildelinger for å sikre gode bomiljø

For å opprettholde et lavt antall bostedsløse i Stavanger, skal Boligkontoret fortsette å prioritere bostedsløse til ledige kommunale boliger.

Ved tildeling av kommunal bolig skal det tas mer hensyn til «rett bolig til rett person». Stavanger kommune må i større grad styre bruken av kommunale boliger til på forhånd definerte målgrupper. I planperioden skal det vurderes om noen kommunale boligområder skal øremerkes for barnefamilier. Strategier og metoder for hvordan den gode boligtildelingen kan sikres, skal utredes innen utgangen av 2018. Boligkontoret vil ha en sentral rolle i dette arbeidet.

Økt digitalisering i saksbehandlingen

Boligkontoret skal bidra til økt digitalisering i saksbehandlingen. Det er et mål at flere skal velge elektronisk søknad om startlån og statlig bostøtte.

Budsjettramme for Boligkontoret 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	7 479	7 479	7 479	7 479
	Endringer:				
160	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	100	100	100	100
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	7 579	7 579	7 579	7 579

Tabell 6.11 Budsjettramme for Boligkontoret 2018-2021, tall i 1000 kr

6.15 OBS-team

Tjenestebeskrivelse

Oppsøkende behandlingsteam (OBS-teamet) gir tjenester til en målgruppe som ikke nyttiggjør seg av etablerte ko...

Teamet drives i samarbeid mellom Stavanger kommune og Helse Stavanger HF. Målgruppen er personer med en kjent alvorlig psykisk lidelse eller hvor det er mistanke om utvikling av alvorlig psykisk lidelse, i kombinasjon med andre problemstillinger, ofte rusmisbruk. Teamet gir ambulans oppfølging og behandling og skal sikre at brukerne får både kommunale tjenester og spesialisthelsetjenester. Målet på sikt er at brukerne skal nyttiggjøre seg av de ordinære tjenestene når de er klar for dette.

Prioriterte oppgaver i planperioden

God forankring av OBS-teamet

OBS-teamet er forankret i en samarbeidsavtale mellom Stavanger kommune og Helse Stavanger HF. Alle ansatte rapporterer til den kommunale virksomhetslederen, selv om partene har arbeidsgiveransvar for 50 prosent hver av de ansatte. Formålet med denne organiseringen er å sørge for enhetlig ledelse og bedre forankring og kjennskap til teamet i kommunen. Dette er avgjørende for å nå fram til flere brukere i målgruppen og for å gi et mer helhetlig tilbud.

OBS-teamets sentrale målsetting er å gi oppsøkende behandling til mennesker som ikke klarer å nyttiggjøre seg av eksisterende tjenester. Det er viktig at brukere som ikke ønsker hjelp, kan få langvarig oppfølging av et tverrfaglig team. I 2018 skal det også arbeides for god integrasjon i kommunens systemer og for at alle medarbeidere i teamet skal ha kjennskap til kommunale tjenester.

Resultatrapportering

OBS-teamet har identifisert et sett med indikatorer som skal benyttes som månedlig resultatrapportering til henholdsvis Stavanger kommune og Helse Stavanger HF. Rådmannen skal i 2018 følge opp antall brukere, varighet av oppfølging, antall som avsluttes og status ved avslutning for brukerne som er i kontakt med teamet.

Evaluering av oppsøkende behandlingsteam

Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (ROP) gjennomfører en evaluering av 12 oppsøkende behandlingsteam inkludert OBS-teamet. Dette innebærer en mer inngående evaluering enn det som har vært gjennomført tidligere, med blant annet ulike målinger av brukerne forut for inntak i teamet og etter to års kontakt med teamet. OBS-teamet må både bidra inn i evalueringen og følge opp funn underveis i evalueringsperioden. Evalueringen startet opp høsten 2016, og skal være ferdig i 2019.

6.16 Arbeidstreningsseksjonen

Tjenestebeskrivelse

Arbeidstreningsseksjonen tilbyr kommunale tiltaksplasser til personer som har behov for tett oppfølging, kvalifise...

Hovedtyngden av brukerne er deltakere i kvalifiseringsprogrammet, men det gis også tilbud til brukere som mottar sosialhjelp eller statlige ytelser. Virksomheten tilbyr jobbsøkerkurs for unge sosialhjelpsmottakere, tiltak i oppstartfasen til kvalifiseringsprogrammet og avklarings- og aktivitetstiltak for sosialhjelpsmottakere. Tilbudet består av arbeidstrening i grupper for ungdom, minoritetsspråklige og langtidsmottakere av sosialhjelp.

I tillegg gis det individuell oppfølging av deltakere som er utplassert i kommunale/private tiltaksplasser, på oppdrag fra Nav-kontorene. Arbeidstreningsseksjonen drifter også praksisplasser for funksjonshemmede, som er et arbeidsrettet aktivitetstiltak der målgruppen er uføretrygd med fysisk eller psykisk funksjonshemming.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Praksisplasser for funksjonshemmede (PFF)

Behovet for arbeidsrettede dag- og aktivitetstilbud for mennesker med funksjonshemming øker, særlig for brukere som avslutter videregående skole. Kommunen har ansvaret for å skaffe et slikt tilbud til funksjonshemmede som mottar uføretrygd, men som ikke fyller kriteriene for plass i VTA-ordningen. Kapasiteten i PFF-ordningen utnyttes maksimalt. Tidligere har en del av PFF-deltakerne blitt overført fra Nav til stønadsordningen Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA) i ordinær virksomhet. På grunn av begrensninger i antall plasser fra Nav, overføres færre til denne ordningen. Antallet praksisplasser i Arbeidstreningsseksjonen skal derfor økes trinnvis i planperioden.

Kafédrift på Lervig sykehjem

Arbeidstreningsseksjonen leder en utredning om organisering, ressursbehov og rammer for drift av kafeteriaen på Lervig sykehjem. Utredningen skal vurdere om kafédrift kan være en PFF-arbeidsplass for mennesker med utviklingshemming. Som en del av dette arbeidet skal det innhentes erfaringer fra tilsvarende tiltak i andre kommuner.

Utvikle innholdet i tiltakene

Antallet deltakere i Arbeidstreningsseksjonens tiltak, og særlig i jobbverkstedene, har økt de siste årene. Dette følger av økningen i arbeidsledigheten, Nav-kontorenes styrkede innsats rettet mot unge sosialhjelpsmottakere, samt innføring av lovfestet aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år. Brukerundersøkelsen som ble gjennomført i 2016, viste at deltakerne i tiltakene i Arbeidstreningsseksjonen er veldig godt fornøyd med tilbudet. Et forbedringsområde som likevel utpeker seg, er at innholdet i jobbverkstedene må utvikles. I 2018 skal

Arbeidstreningssesksjonen gjøre tilbudet mer differensiert, relevant og tilpasset for den enkelte deltaker.

Nytt aktivitetstiltak

Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år ivaretas i hovedsak gjennom jobbverkstedene og et nytt gruppebasert tiltak – JobbSats – som ble opprettet i Arbeidstreningssesksjonen i 2017. Målgruppen er deltakere som ikke har et aktivitetstilbud etter deltakelse i jobbverkstedene. I JobbSats skal mellom seks og ti unge få tilbud om meningsfulle aktiviteter som bidrar i en videre avklaring på veien mot arbeid/skolegang, statlige arbeidsmarkeds-/kvalifiseringstiltak, kommunalt kvalifiseringsprogram eller arbeidsavklaringspenger. Samhandling og samordning av statlige og kommunale tiltak er en forutsetning for å lykkes, og avgjørende for at Arbeidstreningssesksjonen skal bidra med å få deltakerne videre i arbeid eller aktivitet.

Hurtigere avklaringer

På grunn av stor pågang og flere henvendelser blir det viktig at deltakerne i arbeidsgruppene i større grad får tilbud om utplassering i ekstern arbeidspraksis. Rekruttering av egnede praksisplasser for deltakere er en prioritert oppgave i planperioden. Ved å delta i arbeidspraksis vil deltakerne raskere oppnå en avklaring av hva slags tilrettelegging som skal til for å delta i arbeidslivet. For de som avsluttes i tiltakene må det utarbeides sluttrapporter av god kvalitet, slik at Nav-veileder kan avklare videre mål og eventuelle tiltak for deltakeren.

Budsjettramme for Arbeidstreningssesksjonen 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	13 448	13 448	13 448	13 448
	Endringer:				
148	Praksisplasser	1 000	1 500	2 000	2 000
149	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	300	300	300	300
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	14 748	15 248	15 748	15 748

Tabell 6.12 Budsjettramme for Arbeidstreningssesksjonen 2018-2021, tall i 1000 kr

6.17 Flyktingseksjonen

Tjenestebeskrivelse

Flyktingseksjonen har ansvar for bosetting og oppfølging av nyankomne flyktninger i to til tre år etter ankomst til...

Ansvaret omfatter praktisk bistand, veiledning og koordinering av tiltak når det gjelder økonomi, bolig, familieliv og deltagelse i arbeids- og samfunnsliv. Flyktingseksjonens tjenester omfatter også forvaltning av søknader om introduksjonsprogram, kartlegging, individuelle kvalifiseringsplaner og annen oppfølging i introduksjonsordningen (jf. introduksjonsloven).

Flyktingseksjonen samarbeider tett med Johannes læringscenter, som har ansvar for hovedtyngden av den opplæringen som gis i introduksjonsprogrammet, og med Nav-kontorene, som har ansvar for arbeidsrettede tiltak og formidling til arbeid etter introduksjonsprogrammet.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Bosetting av flyktninger

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har informert kommunene om at antallet flyktninger som skal bosettes i 2018, trolig vil være redusert til en tredjedel av antallet i 2017. Antallet for Stavanger var i 2017 totalt 285, fordelt på 260 voksne/familier med barn og 25 enslige mindreårige flyktninger. Anmodningen til kommunene for 2018 vil bli sendt fra IMDi i 4. kvartal 2017. Det er grunn til å tro at antallet vil ligge rundt 100 personer.

Mange av flyktningene som er bosatt fra norske mottak de to siste årene kom alene, men har familie som fyller vilkår for familiegjenforening. Dette har ført til en økning i antallet familiegjenforente. Kommunen får også et økende antall forespørsler fra Utlendingsdirektoratet (UDI) om å inngå avtale om alternativ mottaksplass, mot en økonomisk kompensasjon. Asylsøkeren får da oppfølging i bostedskommunen i stedet for på mottakssenter. I tillegg kommer sekundærbosatte, som har begrunnet behov for å flytte til Stavanger fra andre kommuner. Flyktningseksjonen forventer at disse gruppene vil utgjøre rundt 130 personer i 2018.

I planperioden blir det en prioritert oppgave å tilpasse kapasiteten i Flyktningseksjonen til skiftningene i asyl- og flyktningssituasjonen. I tillegg til endringene i den ordinære bosettingen, må virksomheten tilpasse kapasitet og tilbud til de tre nevnte gruppene. Overføringsflyktninger og familiegjenforente har kort botid i landet, og har i større grad behov for råd og veiledning enn de som har bodd på asylmottak en stund.

Avtalt selvbosetting

Avtalt selvbosetting vil bli videreført i 2018. Ordningen åpner for at flyktninger som har fått oppholdstillatelse, selv finner bolig og blir bosatt i Stavanger etter nærmere kriterier. Ordningen er et viktig supplement til bruk av kommunale boliger.

Stavanger kommune vil ved behov ta i bruk det private boligmarkedet ved mottak av flyktninger og familiegjenforente. For å sikre god tilgang til boliger for nyankomne flyktninger, vil arbeidet med å oppnå større gjennomstrømming i kommunale boliger bli videreført. Stavanger bolig KF og Flyktningseksjonen fortsetter utviklingen av gode samarbeidsrutiner.

Oppfølging

Blant de flyktningene som kommunen har bosatt de siste to årene, har rundt 20 personer helsemessige utfordringer som innebærer varig behov for kommunale tjenester, samt oppfølging fra spesialisthelsetjenesten. Flere i denne gruppen vil ha omfattende hjelpebehov livet ut. Flyktningseksjonen må sammen med helse- og sosialkontorene, hjemmebaserte tjenester og Fysio- og ergoterapitjenesten legge til rette for at de får gode helse- og omsorgstjenester.

Mange flyktninger har behov for oppfølging knyttet til psykisk helse. Tydeligere krav i introduksjonsloven om individuell tilrettelegging vil kreve tilpasninger og alternativt innhold i introduksjonsprogrammet for noen av disse. Dette betinger god kartlegging av psykisk helse og funksjonsnivå. Flyktningseksjonens psykolog vil være sentral i arbeidet med å systematisere prosessene rundt kartlegging og henvisning.

Flyktningseksjonen prioriterer oppfølging av familier med barn, og vil videreutvikle samtaletilbud til familier som har ulike utfordringer, blant annet i forbindelse med familiegjenforening. Virksomheten vil utvide gruppetilbudet med foreldreveiledning/ICDP (International Child Development Program), med sertifisering av tilstrekkelig antall veiledere.

Flyktningseksjonen skal i 2018 ha større oppmerksomhet på arbeid rettet mot utsatte grupper for å hindre utenforskap og forebygge radikaliseringsprosjekt på lengre sikt. I dette arbeidet inngår systematisk kobling mot frivillig sektor og fritidsaktiviteter for barn og ungdom, og ulike veiledningsgrupper for voksne og ungdom.

Introduksjonsprogrammet

På grunn av det høye antallet flyktninger som ble bosatt i 2016 og 2017, vil antallet deltakere i introduksjonsprogrammet holde seg på et høyt nivå i 2018 og 2019. Programmet varer 2-3 år for hver enkelt deltaker. Toppnivå på antall deltakere er forventet høsten 2018.

Bystyret har vedtatt at kommunen skal ha som mål at minst 55 prosent av deltakerne i introduksjonsprogrammet starter direkte i arbeid eller utdanning etter endt program, og at 70 prosent er i arbeid eller utdanning innen ett år etter endt introduksjonsprogram. Samarbeid mellom Flyktningseksjonen, Johannes læringscenter og Nav-kontorene er avgjørende for å oppnå gode resultater. Fire nye flyktningveiledere ved Nav-kontorene blir et viktig bidrag i kommende periode. I tillegg er samarbeid med fylkeskommunen og andre aktører sentralt for å utvikle gode og langsiktige løp for deltakerne, for eksempel mot fagbrev/kompetansebevis og ulike yrkesrettede tiltak.

Rådmannen har startet et prosjekt for å identifisere forbedringsområder og vurdere endringer i organiseringen av introduksjonsprogrammet i Stavanger. I løpet av 2018 skal konklusjonene fra prosjektet foreligge, og implementeringen av foreslåtte endringer skal starte.

Budsjettramme for Flyktningseksjonen 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	21 693	21 693	21 693	21 693
	Endringer:				
168	Saksbehandling og drift, økt bemanning	4 800	0	0	0
169	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	600	600	600	600
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	27 093	22 293	22 293	22 293

Tabell 6.13 Budsjettramme for Flyktningseksjonen 2018-2021, tall i 1000 kr

6.18 Krisesenteret

Tjenestebeskrivelse

Krisesenteret er et tilbud til kvinner, menn og deres barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjo...

Virksomheten gir også tilbud til mennesker som er utsatt for tvangsekteskap eller menneskehandel. Stavanger kommune er vertskommune for senteret som driftes i samarbeid med 17 andre kommuner i Sør-Rogaland. Tilbudet omfatter råd og veiledning gjennom individuelle samtaler og/eller gruppesamtaler, et trygt midlertidig bosted når dette er nødvendig, bistand til å ordne praktiske utfordringer som økonomi og nytt bosted, foreldreveiledning og formidling av kontakt med andre deler av hjelpeapparatet. Krisesenteret er et gratis lavterskeltilbud som er åpent hele døgnet.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Prøveprosjekt for særskilt sårbare kvinner

I 2018 skal virksomheten starte et prøveprosjekt i samarbeid med Regionalt ressurscenter for vold, traumatisk stress

og selvmordsforebygging (RVTS). Målgruppen for prosjektet er særlig sårbare kvinner som tidligere har sonet en fengselsdom. I prøveprosjektet skal det etableres en samtalegruppe for disse kvinnene, ledet av krisesenteransatte med veiledning fra RVTS.

Likeverdige tjenester

Krisesenteret vil arbeide med å sikre lik tilgang til tjenesten for alle. Det er derfor et mål for 2018 å gjøre viktig informasjon, som branninstruks, husregler og informasjon om krisesenterets tilbud, tilgjengelig for alle brukere uavhengig av språk og lese- og skriveferdigheter. Krisesenteret skal i tillegg utarbeide en video, eventuelt en bildebrosjyre, om rutiner på huset og særlig branninstruks.

Krisesenteret i Stavanger vil videre planlegge en konferanse for senteret og samarbeidspartnere, hvor tematikken er ulike barrierer for hjelp hos brukergruppene som instansene møter. Konferansen skal avholdes høsten 2018.

Avdeling for menn

Økt pågang på Krisesenterets avdeling for menn gjør at det er behov for å øke bemanningen. Botilbudet til menn skal rustes opp i tråd med ny forskrift om fysisk sikring av krisesentertilbudet.

Oppfølging av barn og unge

Arbeidet for å bedre tilbudet til barn og unge videreføres i planperioden. Krisesenteret arbeider med å oppdatere handlingsplanen for arbeidet med barn og unge på senteret. I 2018 skal senteret ha spesiell oppmerksomhet på kompetanseheving. Krisesenteret skal implementere en kontekstmodell om atferdsendring hos barn, og faglederne skal starte på en videreutdanning om samspill og tilknytning hos barn.

Budsjettramme for Krisesenteret 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	12 217	12 217	12 217	12 217
	Endringer:				
193	Økt bemanning	200	200	200	200
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	12 417	12 417	12 417	12 417

Tabell 6.14 Budsjettramme for Krisesenteret 2018-2021, tall i 1000 kr

6.19 Stavanger legevakt

Tjenestebeskrivelse

Legevakten er kommunens fremste øyeblikkelig hjelp- og beredskapsvirksomhet.

Stavanger legevakt er legevakt for tre kommuner tilsvarende ca. 160 000 innbyggere, og skal sørge for nødvendig helsehjelp når hjelpen ikke kan vente til en får time hos fastlegen og ikke er av en slik art at den skal gis på sykehus. Samtidig er Stavanger legevakt vaktsentral for syv kommuner. Totalt omfatter dette ca. 180 850 innbyggere.

Det er etablert to øyeblikkelig hjelp-plasser ved legevakten for pasienter som har behov for observasjon og utredning av uavklarte tilstander der sykehusinnleggelse ikke anses som nødvendig.

Administrasjonen ved Stavanger legevakt har i tillegg overordnet ledelsesansvar for underavdelinger som fengselshelsetjenesten, voldtekstmottak, smittevernkontoret, psykiatrisk sykepleier og internasjonalt vaksinasjonskontor.

Prioriterte oppgaver i planperioden

Nødnett

Kommunenes kostnader til drift av nødnettsentralene vil, som følge av føringer gitt i statsbudsjettet for 2017, øke betydelig. Prisene tredobles per innbygger fra 2016 til 2017. Det er videre orientert om en ytterlig kostnadsøkning knyttet til nødnett-tjenester fordi det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for tjenesten. Rådmannen beregner en merutgift som følge av dette.

Nye lokaler for Stavanger legevakt

Stavanger legevakt tilfredsstillende ikke krav til fysisk arbeidsmiljø, drift og beredskap sett opp mot befolkningsgrunnlaget de betjener. Rådmannen foreslår at det bevilges midler til planlegging og flytting til midlertidige lokaler, og til videre utredning av arealbehov og fremtidig lokalisering av Stavanger legevakt.

Drift av legebil

I Handlings- og økonomiplan 2016-2019 ble det vedtatt å tildele midler til økt grunnbemanning og drift av legebil. En gjennomgang i 2017 identifiserte behov for en driftsmodell med faste kommunale legestillinger for å betjene/administrere legebilen. Rådmannen foreslår å innarbeide en økning av midler i planperioden for å imøtekomme denne driftsmodellen.

Iverksettelse av overgrepsmottak

I forbindelse med Stortingsmelding nr. 15 (2012-2013) Forebyggelse og bekjempelse av vold i nære relasjoner, er det bestemt at kommunene skal ha ansvaret for arbeidet mot vold i nære relasjoner, og helseforetakene skal ha ansvaret når det gjelder seksuelle overgrep. Veilederen for kommunale overgrepsmottak anbefaler at både seksualisert vold og overgrepsvold blir håndtert i robuste overgrepsmottak. Et interkommunalt samarbeid kan være en aktuell driftsmodell for et overgrepsmottak. Plan for gjennomføring er under arbeid, og rådmannen vil komme tilbake til de økonomiske konsekvensene av dette på et senere tidspunkt.

Øke ressurser til smitteverneverlege

Ressursene til smitteverneverlege ble i Handlings- og økonomiplan 2014 – 2017 redusert. Rådmannen har i 2017 økt ressursene til smittevern, og i 2018 styrkes rammen ytterligere.

Dette for å sikre fremtidig 100 %-overlegestilling innen smittevern og miljørettet helsevern, samt tillegge stillingen funksjon som assisterende helsesjef.

Budsjettramme for Stavanger legevakt 2018-2021

Linjenr		2018	2019	2020	2021
	Opprinnelig vedtatt netto budsjettramme 2017	47 784	47 784	47 784	47 784
	Endringer:				
213	Nødnett, økte priser	1 700	1 700	1 700	1 700
214	Legebil, drift	1 500	1 500	1 500	1 500
215	Lønnsoppgjør 2017, helårseffekt	1 000	1 000	1 000	1 000
	Korrigert netto budsjettramme 2018-2021	51 984	51 984	51 984	51 984

Tabell 6.15 Budsjettramme for Stavanger legevakt 2018-2021, tall i 1000 kr